



Verslag resultaten
bureauonderzoek

Archeologienota
Zellik - Aloïs De Deckerstraat / Galgenberg
(prov. Vlaams-Brabant)



Administratieve gegevens

Projectcode:	2016K99
Wettelijk depot:	D/2016/13.954/08
Erkende archeoloog:	Kristine Magerman 2015/00032
Locatie van het plangebied:	Vlaams-Brabant, Zellik (Asse) Galgenberg (figuur 1)
Toponiem:	Galgenberg
Bounding box:	punt 1: 143 256,15 m - 175 230,15 m punt 2: 143 392,97 m - 175 370,39 m
Kadastrale ligging plangebied:	Asse 6 ^{de} afdeling Zellik sectie B nrs 88r3, 94d, 95k, 95r (figuur 2)
Begindatum bureauonderzoek:	24/11/2016
Einddatum bureauonderzoek:	09/01/2017
Relevante termen thesauri:	steentijd, neolithicum, metaaltijden, bronstijd, late bronstijd, Romeinse tijd, middeleeuwen, vroege middeleeuwen, volle middeleeuwen, late middeleeuwen, nieuwe tijd, bureaustudie, booronderzoek, veldprospectie, proefsleuven, toevalsvondst
Plan verstoorde zones:	figuur 34
Auteurs:	Walter Sevenants & Kristine Magerman

© 2016 Triharch onderzoek & advies bvba

Triharch aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van Triharch.

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	4
1.1	Aanleiding van het onderzoek	4
1.2	Archeologische voorkennis	4
1.3	Onderzoeksopdracht	4
1.3.1	Vraagstelling m.b.t. het plangebied	4
1.3.2	Randvoorwaarden	5
1.3.3	Geplande werken en bodemingrepen	5
1.4	Werkwijze en strategie	10
1.4.1	Motivering van de onderzoeksstrategie, -methoden en -technieken	10
1.4.2	Organisatie van het vooronderzoek	11
1.4.3	Het gebruikte materiaal	11
1.4.4	Motivering eventueel afwijkende methodiek	11
1.4.5	Inbreng van specialisten	12
1.4.6	Algemene wetenschappelijke advisering	12
1.4.7	Selectie inzake informatiebronnen	12
2	Assessmentrapport	13
2.1	Beschrijving van het landschappelijk kader	13
2.1.1	Administratieve & topografische situering	13
2.1.2	Fysisch-geografische situering	17
2.2	Beschrijving van het historisch kader	21
2.2.1	Geschiedkundige bronnen	21
2.2.2	Cartografische & iconografische bronnen	22
2.3	Beschrijving van het archeologisch kader	29
2.4	Visuele terreininspectie	31
2.5	Archeologische verwachting van het plangebied	33
2.6	Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is of verwacht wordt	33
2.7	Impact van de geplande bodemingrepen op het potentieel aanwezig archeologisch bodemarchief	34
2.8	Besluit	35
2.9	Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek	35
2.10	Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek	35
3	Bibliografie	36
3.1	Literatuur	36
3.2	Websites	36
4	Bijlagen	37
4.1	Plannenlijst	37
4.2	Fotolijst	38

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Deze archeologienota werd in het kader van het Decreet betreffende het onroerend erfgoed van 12 juli 2013 opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor de realisatie van een verkaveling aan de Aloïs De Deckerstraat / Galgenberg te Zellik (Asse).

Omdat hierbij

- het plangebied NIET volledig in gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt;
- het plangebied NIET in een beschermde archeologische site valt;
- het plangebied NIET in een vastgestelde archeologische zone valt;
- de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3.000 m² bedraagt

is de initiatiefnemer verplicht een bekrachtigde archeologienota bij deze stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te voegen.

Deze archeologienota werd opgesteld op basis van de informatie en documentatie zoals aangeleverd door de initiatiefnemer en haar aangestelden, conform Decreet betreffende het onroerend erfgoed van 12 juli 2013.

1.2 Archeologische voorkennis

Niet van toepassing.

1.3 Onderzoeksopdracht

1.3.1 Vraagstelling m.b.t. het plangebied

Het bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van bestaande bronnen informatie te verzamelen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken en bewaringstoestand ervan, de relatie met het landschap, de waarde ervan en de wijze waarop met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld in het bureauonderzoek:

- M.b.t. het landschappelijk kader:
 - Welke informatie kan de landschappelijke context van het plangebied leveren i.f.v. de doelstellingen van het bureauonderzoek, in bijzonder de potentiële aan- of afwezigheid en bewaringstoestand van (een) archeologische site(s) binnen het plangebied?
- M.b.t. het historisch kader:
 - Welke informatie kan de historische context van het plangebied bieden i.f.v. de doelstellingen van het bureauonderzoek, in bijzonder de potentiële aan- of afwezigheid, de karakteristieken, de bewaringstoestand en de waarde van (een) archeologische site(s) binnen het plangebied?
- M.b.t. het archeologisch kader:
 - Welke informatie kan de archeologische context van het plangebied en de ruimere regio bieden i.f.v. de doelstellingen van het bureauonderzoek, in bijzonder de potentiële aan- of afwezigheid, de karakteristieken, de bewaringstoestand, de relatie met het landschap en de waarde van (een) archeologische site(s) binnen het plangebied?
- M.b.t. de formulering van een archeologische verwachting voor het plangebied:

- Zijn er aanwijzingen dat er geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt of dat er geen potentieel tot kennisvermeerdering te verwachten valt binnen (een deel van) het plangebied?
 - Gebieden waar reeds archeologisch onderzoek werd uitgevoerd?
 - Gebieden met uitgegraven en/of sterk verstoorde bodems?
 - Kan dit gebied ruimtelijk (oppervlakte en diepte) afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Indien er aanwijzingen zijn voor de mogelijke aanwezigheid van archeologische sites in het plangebied:
 - Kunnen verwachte archeologische sites in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
 - Kunnen de verwachte karakteristieken van elke archeologische site al beschreven worden?
 - Wat is de verwachte bewaringstoestand van elke archeologische site?
 - Wat is de verwachte waarde van elke archeologische site?
- M.b.t. de strategie van het archeologisch vooronderzoek:
 - Is verder vooronderzoek vereist?
 - Zo ja, welke onderzoeksstrategie moet gevolgd worden en wanneer wordt deze best uitgevoerd (o.a. vóór of na de vergunningsaanvraag)?
 - Welk soort archeologienota moet ingediend worden (“uitgesteld archeologisch vooronderzoek”, “geen maatregelen – vrijgave”, “met maatregelen” of een combinatie van deze)?
- M.b.t. de geplande bodemingrepen:
 - Welke bodemingrepen gaan gepaard met dit project?
 - Met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van de werken?
 - Met betrekking tot tijdelijke werkzones?
 - Wat is de potentiële impact van deze bodemingrepen op het archeologisch bodemarchief?
 - Kan de potentiële impact van deze bodemingrepen op het archeologisch bodemarchief vermeden en/of beperkt worden door wijziging van het ontwerp en/of de uitvoeringswijze van de geplande ruimtelijke ontwikkeling (door behoud in situ)?

1.3.2 Randvoorwaarden

Deze archeologienota zal na bekrachtiging, onderdeel uitmaken van de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning voor de uitvoering van de onder 1.3.3 beschreven werken.

1.3.3 Geplande werken en bodemingrepen

De initiatiefnemer plant een verkaveling van 16 kavels voor ééngezinswoningen en 2 kavels voor meergezinswoningen (appartementen). Momenteel is het terrein onbebouwd en braakliggend. De verkaveling is opgevat als een woonerf met 16 woningen. Centraal zijn 3 appartementsblokken voorzien. Ter hoogte van de Aloïs De Deckerstraat wordt een overbruggingsbebouwing (appartementsblok D) die het gabarit van de straat doortrekt en eveneens het hoogteverschil overbrugt. Naast een fietspadverharding wordt eveneens een speelpleintje/buurtpleintje voorzien. Alle kavels hebben een individuele parkeerplaats/garage of carport. De appartementsgebouwen van lot 17 hebben een ondergrondse parkeergarage die vrij in te planten is binnen de grenzen van dit lot. De garages van het appartement van lot 18 worden op het straatniveau van de Aloïs De Deckerstraat voorzien. Het gebouw dient de helling van de straat te volgen. Eveneens zijn er 6 parkeerplaatsen voor bezoekers verspreid over de verkaveling (totaal 32 plaatsen). De niveauverschillen tussen de Aloïs De Deckerstraat en de Galgenberg worden opgelost binnen de verkaveling door de aard van de bebouwing. Langsheen de straat en de parkeervakken worden laanbomen voorzien. Het speelpleintje/buurthoekje bestaat voornamelijk uit gras en groen. Het project past zich aan de

glooiende helling van het terrein aan. Dit wordt dus enkel plaatselijk genivelleerd, waarbij geen grond van buiten het plangebied wordt aangevoerd. Hoogteverschillen worden op eigen terrein opgevangen en er wordt steeds aangesloten op het peil van de aanpalende eigendommen. (figuur 1 t.e.m. 4)

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 15.923 m².

Het project kent per projectfase volgende bodemingrepen:

Fase 1: algemene voorbereidende werken

- Het terrein wordt vrij gemaakt van begroeiing (pioniersvegetatie): verwijderen struikgewas en vellen van 1 boom.
- Uitbreken van bestaande wegenis: asfaltverharding +- 1.300 m².

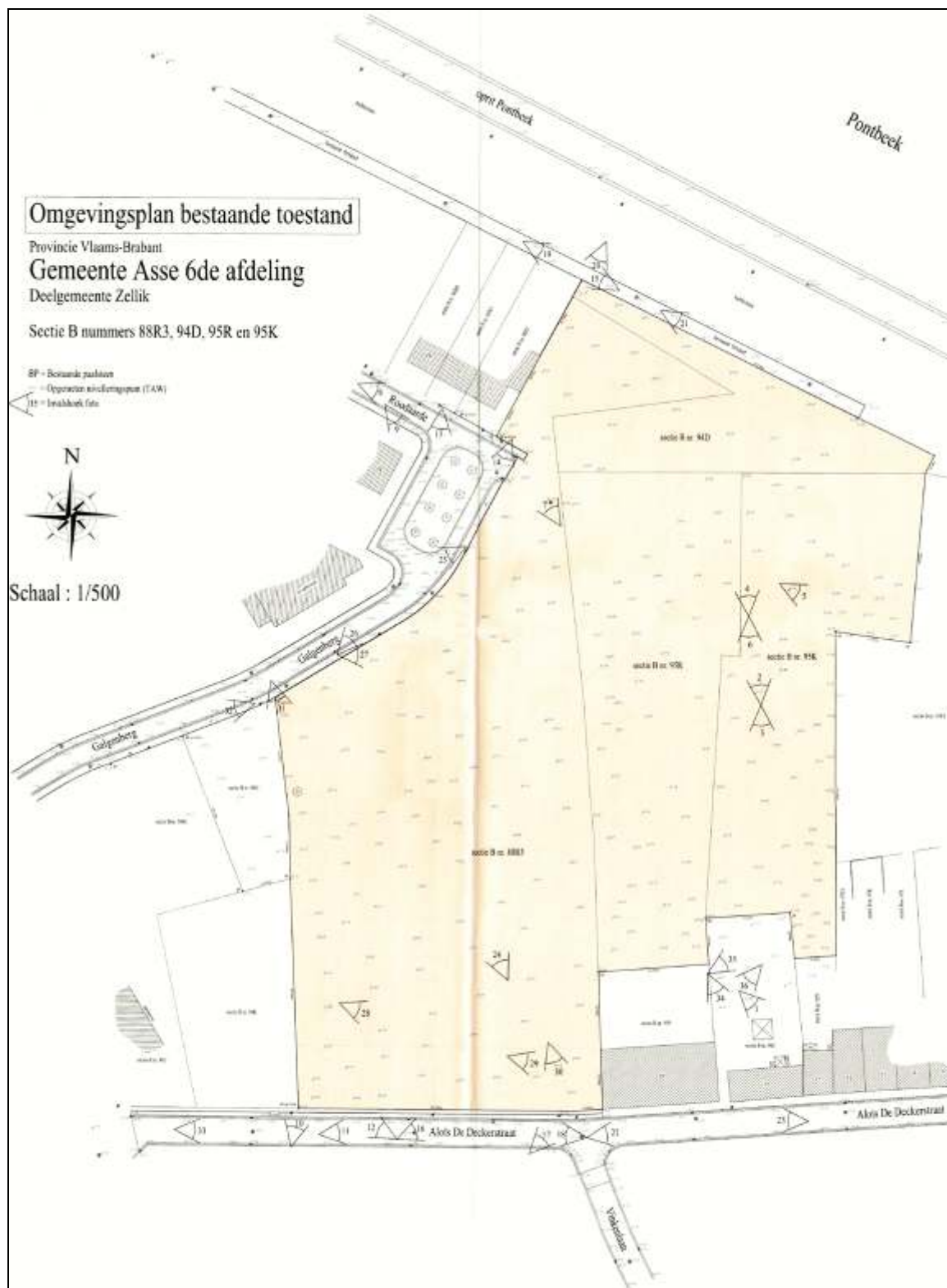
Fase 2: aanleg wegenis en nutsvoorzieningen in de verkaveling

- Uitgravingen en ophogingen van de wegkoffers
- Uitgravingen en aanvullingen van de sleuven voor de nutsvoorzieningen
- Waterbuffering

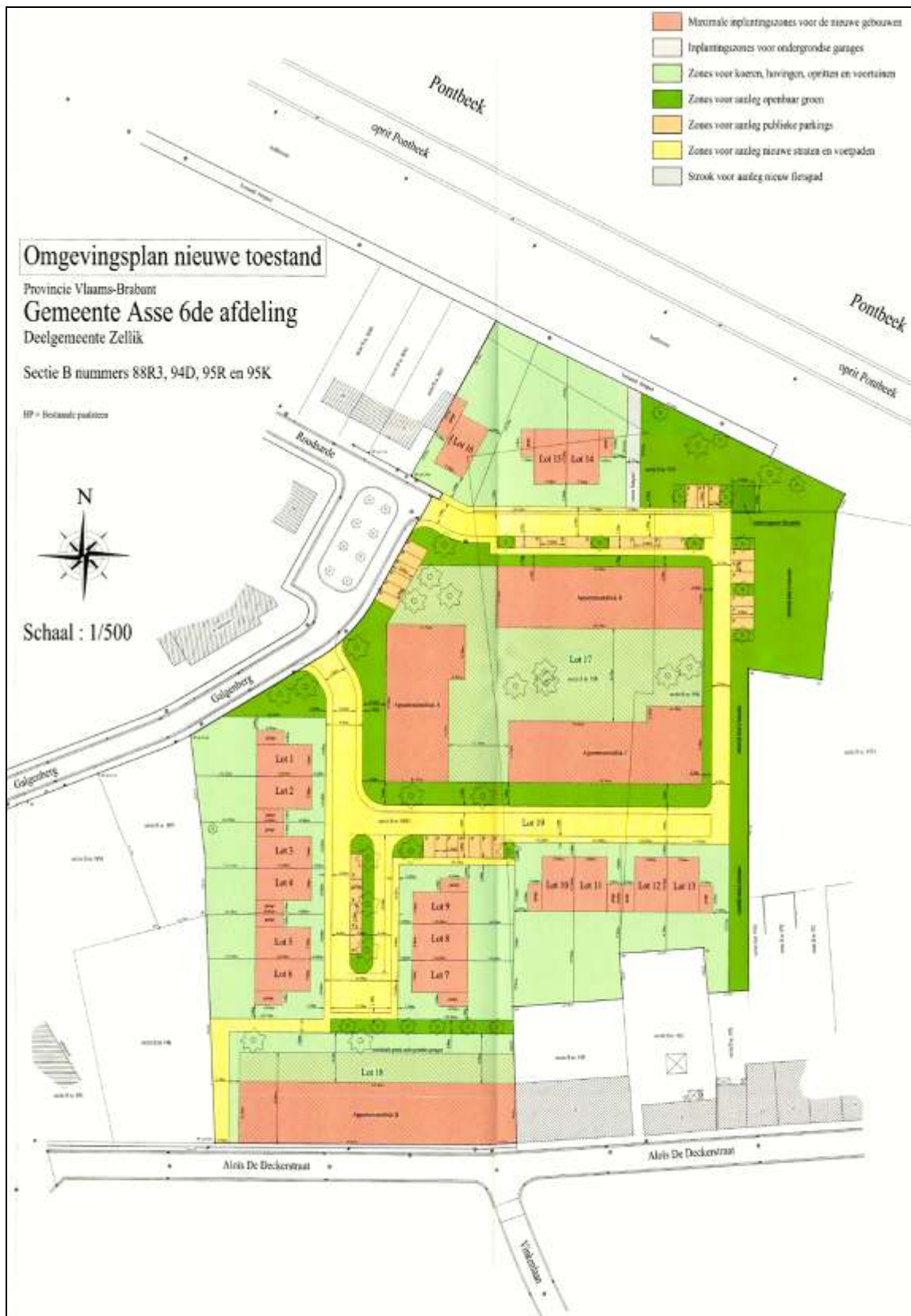
Fase 3: groenaanleg

Fase 4: uitvoering van de nieuwbouw

- Voor de appartementen van lot 17 wordt de ondergrondse garage uitgegraven.
- De funderingen voor de woningen worden uitgegraven en de gebouwen worden opgetrokken.
- De gebouwen worden aangesloten op de nieuwe wegenis en nutsvoorzieningen.



Figuur 1. Plan 25 Omgevingsplan bestaande toestand. (Bron: uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag).



Figuur 2. Plan 26 Omgevingsplan nieuwe toestand. (Bron: uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag).



Figuur 3. Plan 27 Verkavelingsontwerp. (Bron: uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag).



Figuur 4. Plan 28 Ontwerp rioleringen. (Bron: uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag).

1.4 Werkwijze en strategie

1.4.1 Motivering van de onderzoeksstrategie, -methoden en -technieken

In het bureauonderzoek wordt getracht om op basis van online beschikbare informatiebronnen en een visuele terreininspectie inzicht te verkrijgen in het landschappelijk, historisch en archeologisch kader van het plangebied. Op basis van deze informatie wordt een archeologische verwachting van het plangebied opgesteld en eventueel vervolgonderzoek bepaald.

Er werd gestart met de studie van de online beschikbare informatiebronnen. Vervolgens werd een visuele terreininspectie uitgevoerd om de eerste resultaten van het bureauonderzoek te toetsen en inzicht te krijgen in de actuele toestand van het plangebied. Vervolgens werd het bureauonderzoek afgerond.

Een voldoende gedetailleerde geomorfologische kaart van het plangebied is online niet beschikbaar. Geomorfologische informatie werd wel uit andere bronnen verzameld.

Tot op heden werd door de initiatiefnemer nog geen stabiliteitsonderzoek of milieu-technisch bodemonderzoek uitgevoerd.

Het historisch kaartmateriaal werd vooral bestudeerd om inzicht te krijgen in de evolutie in het grondgebruik, gaande van het eind van de 17^{de} eeuw (Boulengier) tot het begin van de 21^{ste} eeuw (topografische kaarten NGI).

De Centraal Archeologische Inventaris (CAI) werd geraadpleegd om na te gaan of er al archeologische indicatoren en/of archeologische vindplaatsen in en rond het plangebied geïnventariseerd werden. De analyse van de archeologische vindplaatsen uit de omgeving van het plangebied opgenomen in de CAI beperkte zich tot die vindplaatsen die zich binnen de deelgemeente Zellik bevinden.

Op basis van het bureauonderzoek is duidelijk dat dit gebied moet beschouwd worden als een zone met een lage densiteit aan bebouwing in het verleden (zie 2.2.2). Verder archiefonderzoek (in de zin van verder gedetailleerd onderzoek van niet online beschikbare informatiebronnen) werd dan ook niet noodzakelijk geacht.

1.4.2 Organisatie van het vooronderzoek

Het bureauonderzoek en het opstellen van de archeologienota werden uitgevoerd door Walter Sevenants (veldwerkleider) en Kristine Magerman (erkende archeoloog).

Inlichtingen werden ingewonnen bij de Koninklijke Heemkring Ascania (Jaak Ockeleij).

Naast het bureauonderzoek werd op 25 november 2016 een visuele terreininspectie uitgevoerd door Walter Sevenants.

1.4.3 Het gebruikte materiaal

Voor dit bureauonderzoek werd beroep gedaan op online raadpleegbare informatiebronnen, informatie verkregen van de initiatiefnemer van de geplande bouwwerken en de Koninklijke Heemkring Ascania, en de informatie vergaard tijdens de visuele terreininspectie.

Voor de beschrijving van het historisch kader op basis van geschiedkundige bronnen werd gebruik gemaakt van online beschikbare informatie. Soms zijn hierin echter geen bronverwijzingen opgenomen, waardoor de informatie met enige historische kritiek moet benaderd worden. De voor deze archeologienota relevante informatie werd getoetst aan de informatie beschikbaar in de Inventaris Onroerend Erfgoed.¹

Voor de productie van de kaarten die specifiek voor dit bureauonderzoek werden aangemaakt, werd gebruik gemaakt van MAPINFO Pro 15.0.

1.4.4 Motivering eventueel afwijkende methodiek

Niet van toepassing.

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121981> (geraadpleegd op 8 december 2016)

1.4.5 Inbreng van specialisten

Niet van toepassing

1.4.6 Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.4.7 Selectie inzake informatiebronnen

Zie 1.4.1 en 1.4.3.

2 Assessmentrapport

2.1 Beschrijving van het landschappelijk kader

2.1.1 Administratieve & topografische situering

Zellik is sinds 1977 een deelgemeente van Asse, gelegen in de provincie Vlaams-Brabant, tussen Brussel en Asse. Het plangebied ligt op ca. 750 m ten oosten van de Sint-Bavokerk van Zellik en wordt omgeven door de wegen Galgenberg, Roodaarde, Pontbeek, Frans Timmermansstraat en Aloïs De Deckerstraat. (figuur 5 & 6)

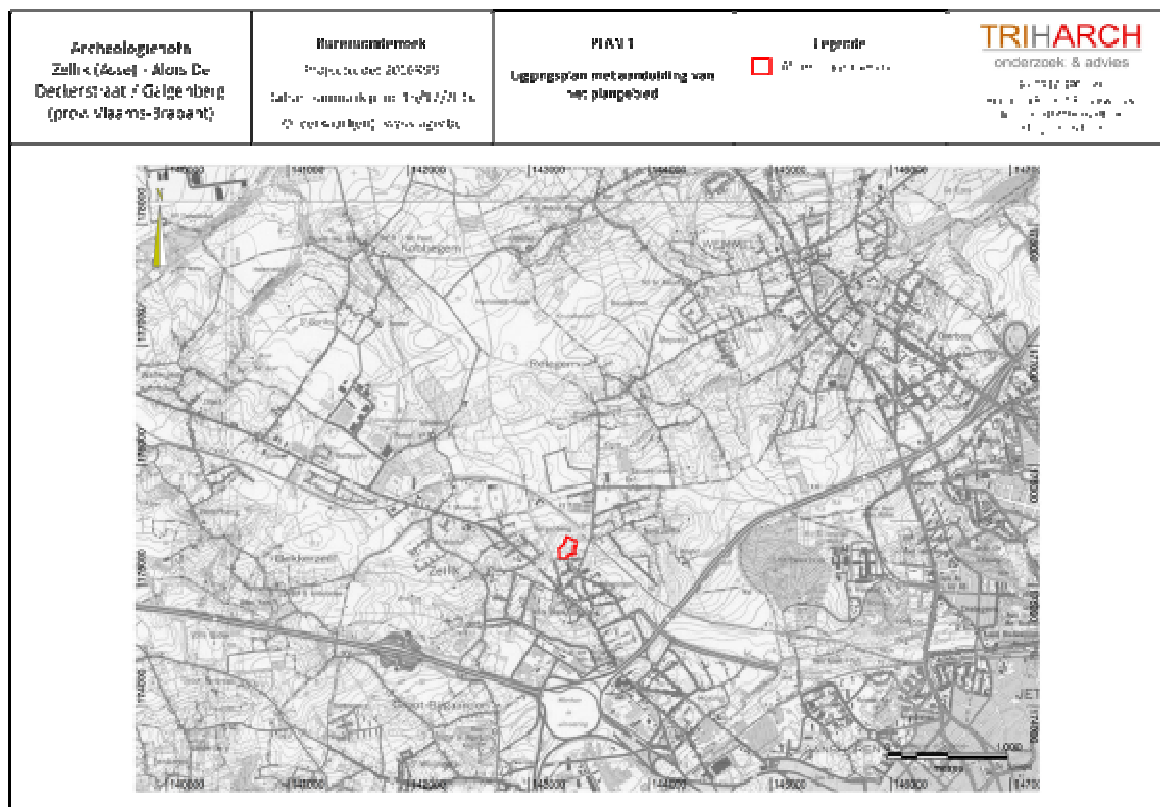
Het plangebied beslaat kadastraal de percelen Zellik (Asse) 6^{de} afdeling, Sectie B, nrs 88R3, 94D, 95R en 95K. (figuur 6)

De bodemgebruikskaart (2001) geeft binnen het plangebied de aanwezigheid aan van weiland (geel) en akkerbouw (wit). (figuur 7).

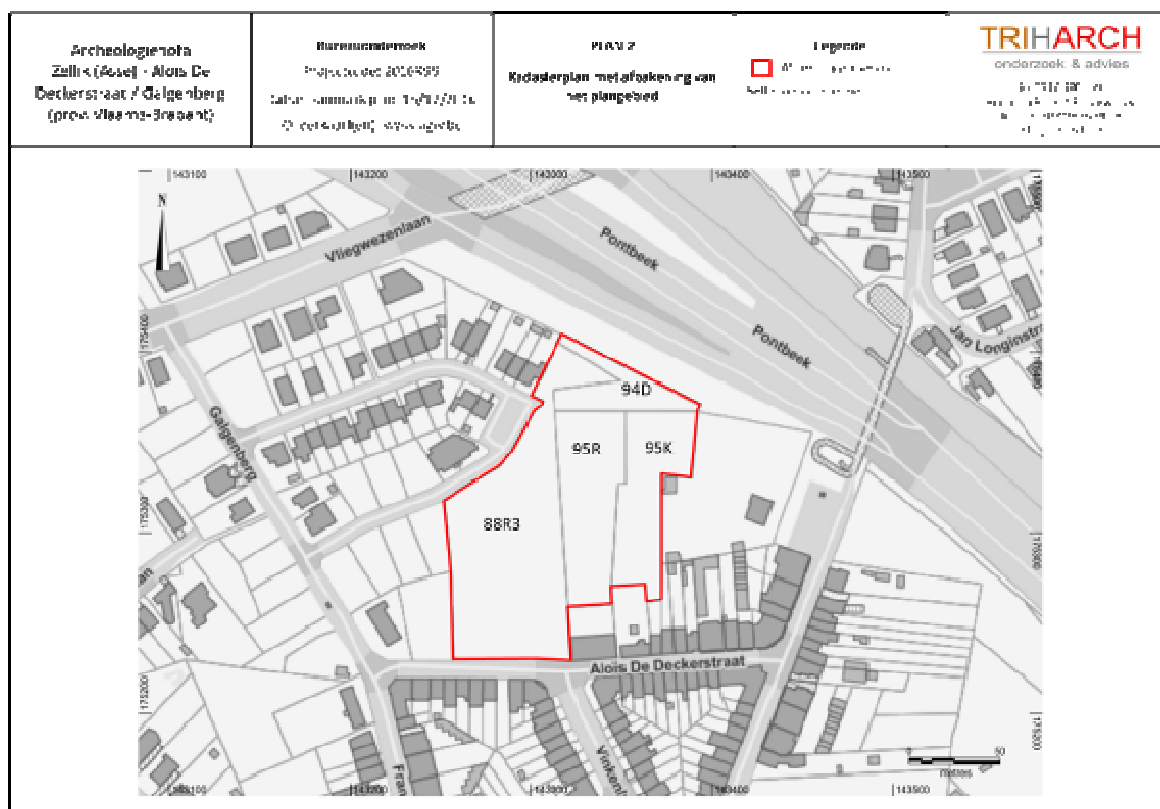
Op een grootschalige luchtfoto van 2013-2015 (winter) is een braakliggend terrein zichtbaar, met vooral op de scheiding tussen het westelijk en oostelijk deel van het plangebied begroeiing van (braam)struiken. (figuur 8)

Een kleinschalige luchtfoto van 1979-1990 (zomer) geeft echter een heel ander beeld. De noordelijke helft van het plangebied maakt deel uit van een werfzone die tussen de Pontbeeklaan, Vliegwezenlaan en Galgenberg ligt. Deze werfzone was waarschijnlijk in gebruik voor de aanleg van de N9 Pontbeeklaan in de jaren 80 van de 20^{ste} eeuw. (figuur 9)

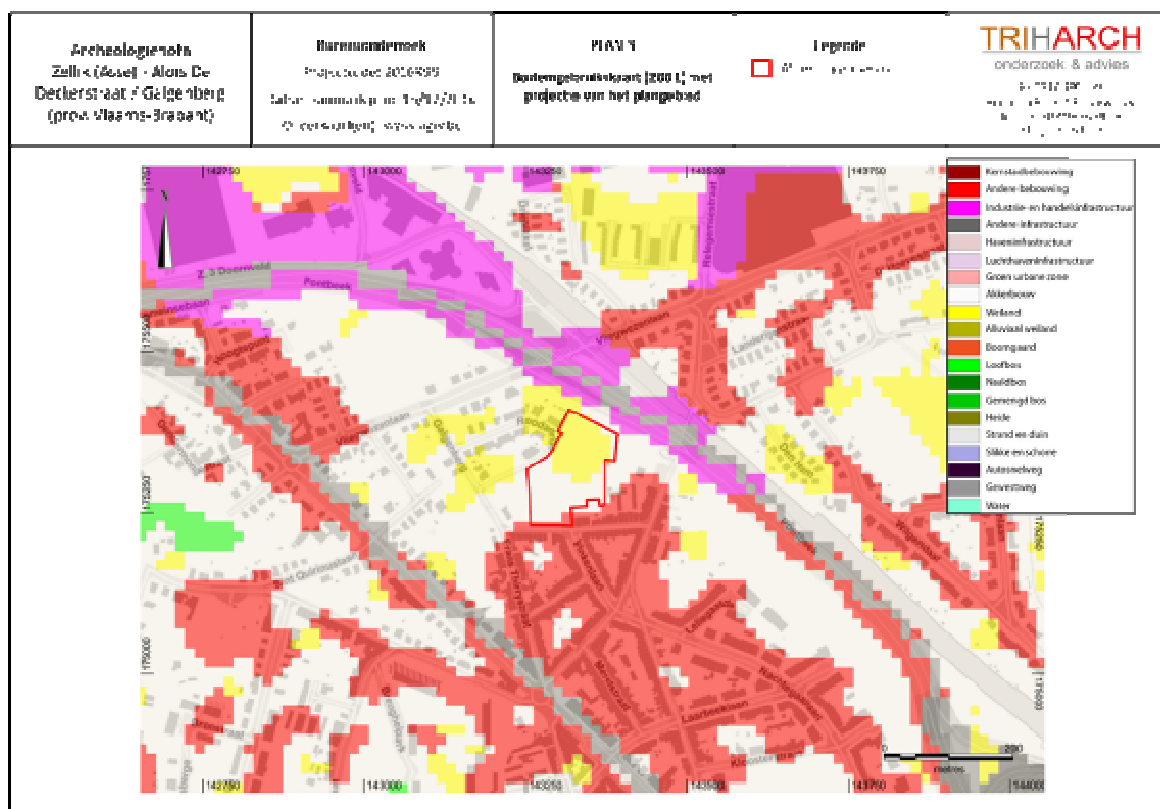
Op een middenschalige luchtfoto van 2003-2005 (zomer) is de ligging en impact van deze werfzone nog steeds zichtbaar in de begroeiing en het microreliëf. Het lijkt er zelfs op dat de zone zelfs nog iets groter is binnen het plangebied dan de luchtfoto van 1979-1990 aangeeft. Meer dan de helft van het plangebied (56%) lijkt hierdoor zeer grondig verstoord. (figuur 10)



Figuur 5. Plan 1 Liggingsplan met aanduiding van het plangebied. (Bron: www.geopunt.be)



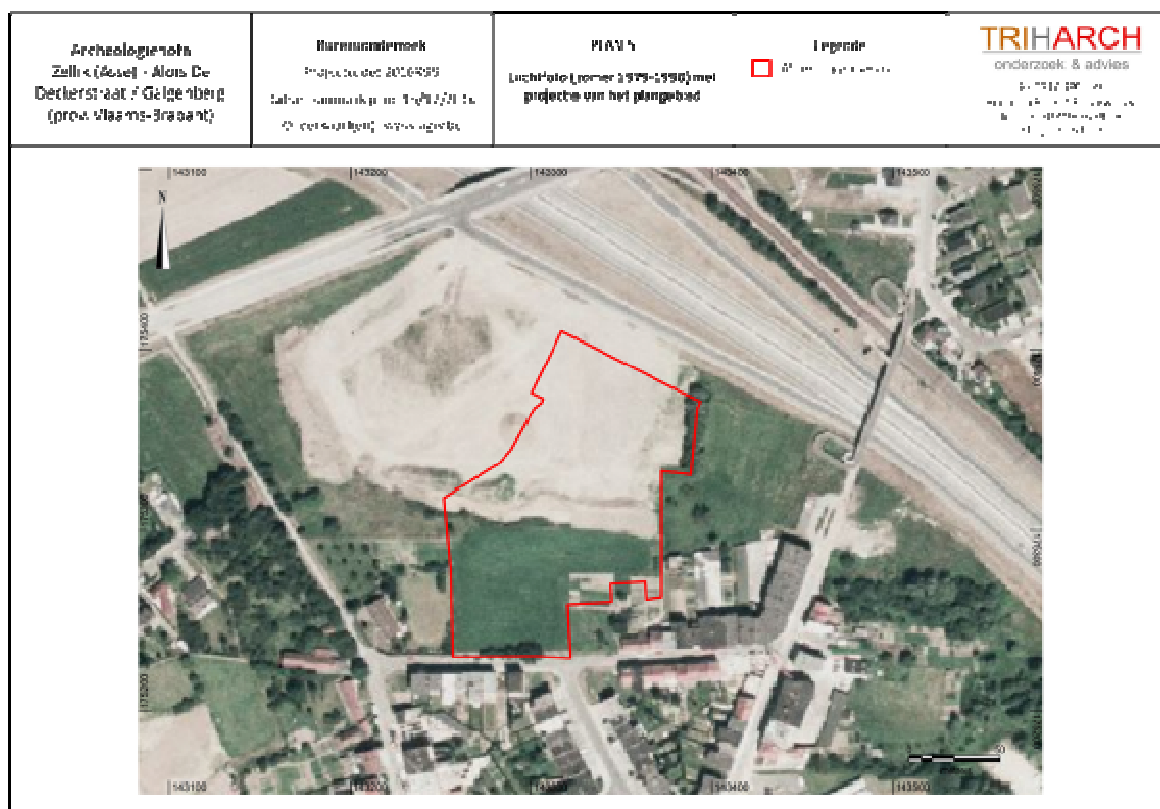
Figuur 6. Plan 2 Kadasterplan met afbakening van het plangebied. (Bron: www.geopunt.be)



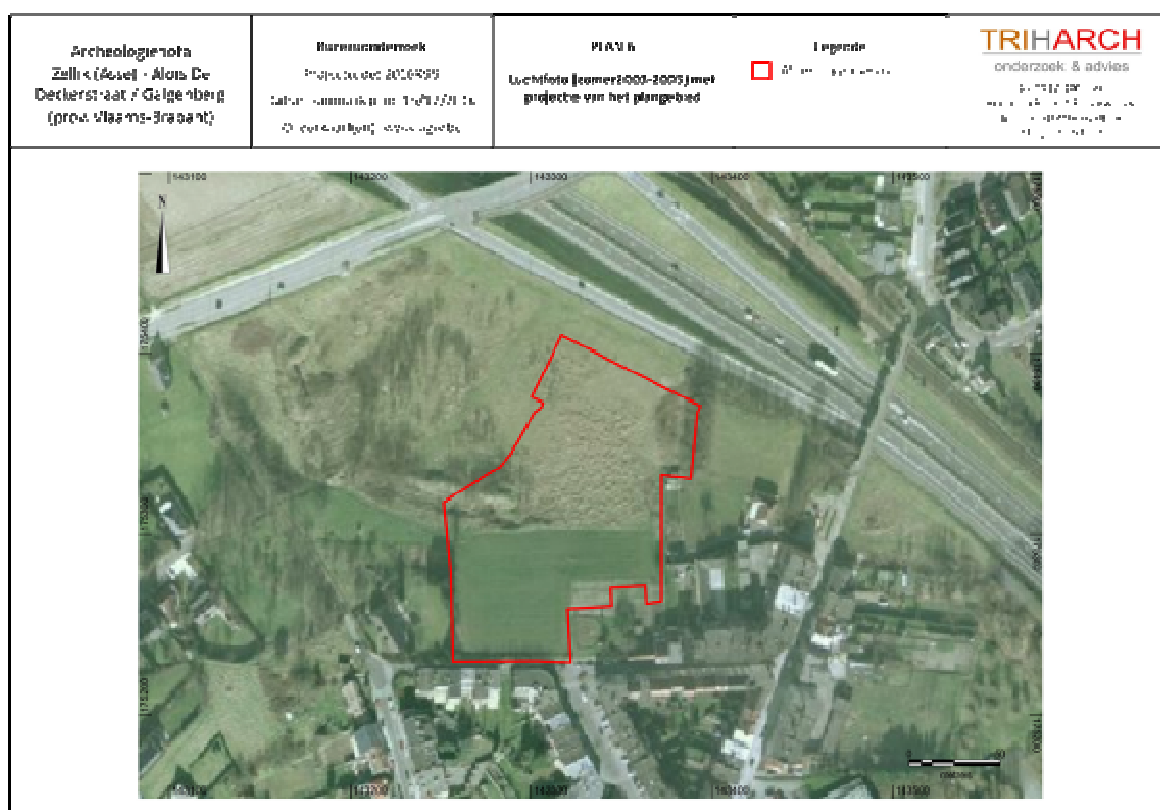
Figuur 7. Plan 3 Bodemgebruikskaart (2001) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be).



Figuur 8. Plan 4 Grootsschalige luchtfoto van 2013-2015 (winter) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)



Figuur 9. Plan 5 Kleinschalige luchtfoto van 1979-1990 (zomer) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)



Figuur 10. Plan 6 Middenschalige luchtfoto van 2003-2005 (zomer) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)

2.1.2 Fysisch-geografische situering

Het plangebied bevindt zich volgens de tertiair geologische kaart in een gebied gekarteerd als de *Formatie van Maldegem*, een cyclische mariene sedimentatiereeks die bestaat uit een afwisseling van zanden en kleien met geleidelijke overgangen, daterend uit het *Eoceen* (33,9 – 56,0 Ma). In deze regio rusten de afzettingen van de *Formatie van Maldegem* op de *Formatie van Lede* (figuur 11).²

Volgens de quartaair geologische kaart bevindt het plangebied zich in een gebied waar eolische afzettingen (silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk Vroeg-Holoceen en/of hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen (profieltype 2).³ (figuur 12) Het plangebied ligt dan ook in de Leemstreek.⁴

Op het terreinmodel van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (figuur 13) zien we dat het plangebied ligt op de zuidelijke helling van de noord-zuid georiënteerde rug die de waterscheidingslijn vormt tussen twee deel-bekken (zie verder). Een west-oost georiënteerde terreindoorsnede van het plangebied toont aan dat het gebied afhelt naar het oosten. Het westelijk deel van het plangebied helt licht af (punt 1 op 65,5m, punt 2 op 64,5m, verval van ca. 1m). Maar aan de grens van de percelen B88R3 en B95R wordt de helling steiler (punt 3 op 62,9m, verval van ca. 1.5m) om op het laagste punt van het plangebied te komen op 56,8 m (punt 5, verval t.o.v. punt 2 van ca. 8m. (figuur 14)

Het plangebied maakt hydrografisch deel uit van het Dijle-bekken, net ten zuiden van de waterscheidingslijn tussen het deelbekken van Zenne-Maalbeek-Aabeek (noord) en het deelbekken van Neerpedebeek – Broekbeek - Kleine Maalbeek (zuid). Het plangebied ligt tussen de Haverbeek (zuid) en de Veldwaterloop (oost), die samenvloeien in de Maalbeek/Molenbeek. (figuur 13)

Niet aangeduid op de Vlaamse Hydrologische Atlas, maar wel zichtbaar op de topografische kaart van België (1881-1904) (figuur 23) en de Quartaire geologische kaart (figuur 12): de Veldwaterloop heeft een bron aan de voet van de oostelijke helling van het plangebied (cf. aanduiding “source”).

De bodemseries vermeldt op de Bodemkaart van België binnen het plangebied kunnen opgedeeld worden in twee soorten (figuur 15):

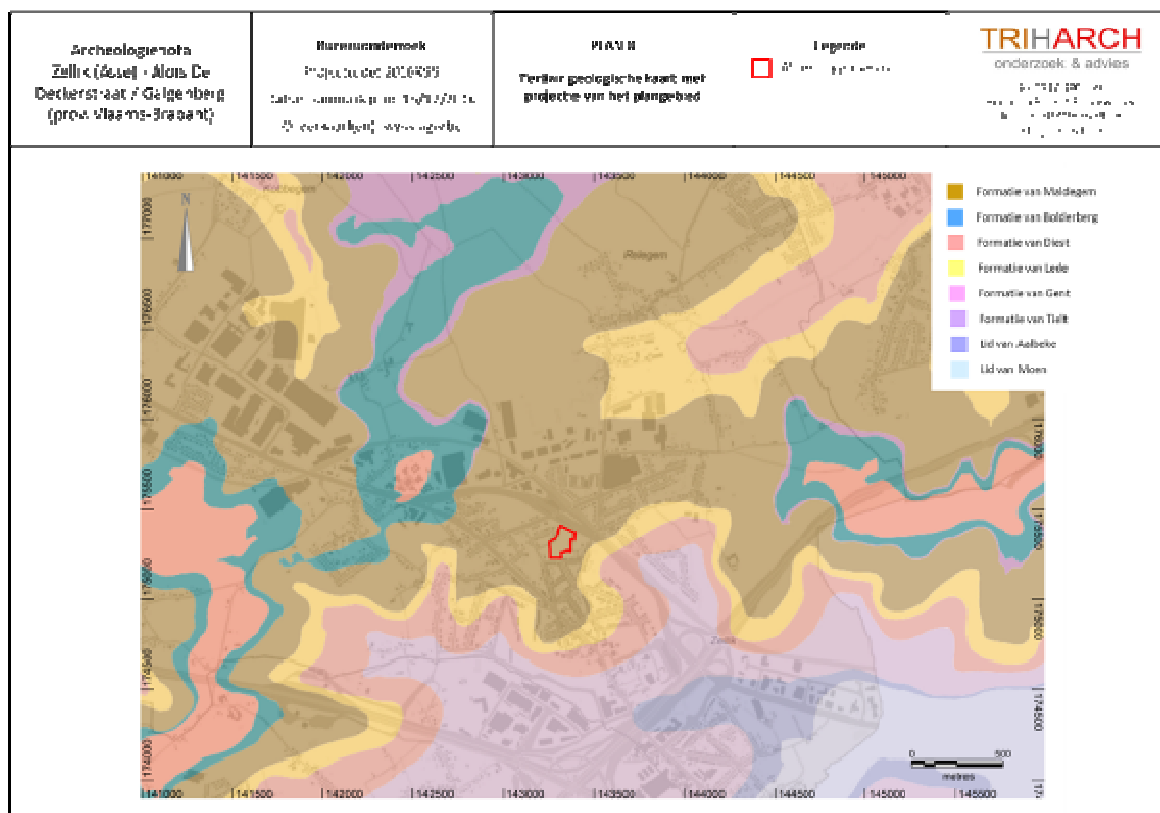
- Leembodems zonder profielontwikkeling in het noordelijk deel van het plangebied (Abp(c), Abp, Aep en Adp(c)). Deze gronden bestaan uit leemmateriaal geërodeerd van de hoger liggende plateaugronden. Het colluvium rust op een afgeknotte textuur B of op een Tertiair substraat. Het betreft hier een colluviale leemdepressie die vanaf de Vliegwezenlaan aanzet in de richting van het brongebied van de Veldwaterloop. De draineringsklasse varieert dan ook van droog in het westen tot nat in het oosten.
- Leembodem met textuur B-horizont in het zuidelijk deel van het plangebied (Aba1). De bodemserie Aba is ontwikkeld in het Pleistocene loess-dek en vertoont onder de A-horizont een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. De bouwvoor is een donkerbruin, homogeen humushoudend leem. De Bt is bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. Bij de substraatseries begint een steenachtig zand, klei- of klei-zandsubstraat op geringe of matige diepte.

² Borremans, 2015, p.143-146.

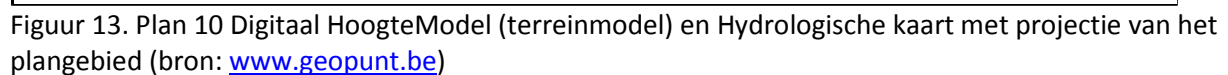
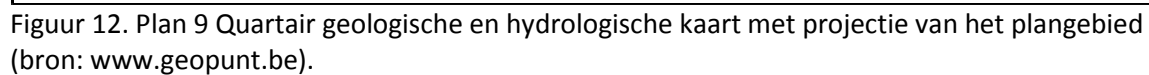
³ <https://www.milieuinfo.be/dms/d/a/workspace/SpacesStore/e6735d9a-df8d-4b10-8ffe-df061de90ecd/21.png>

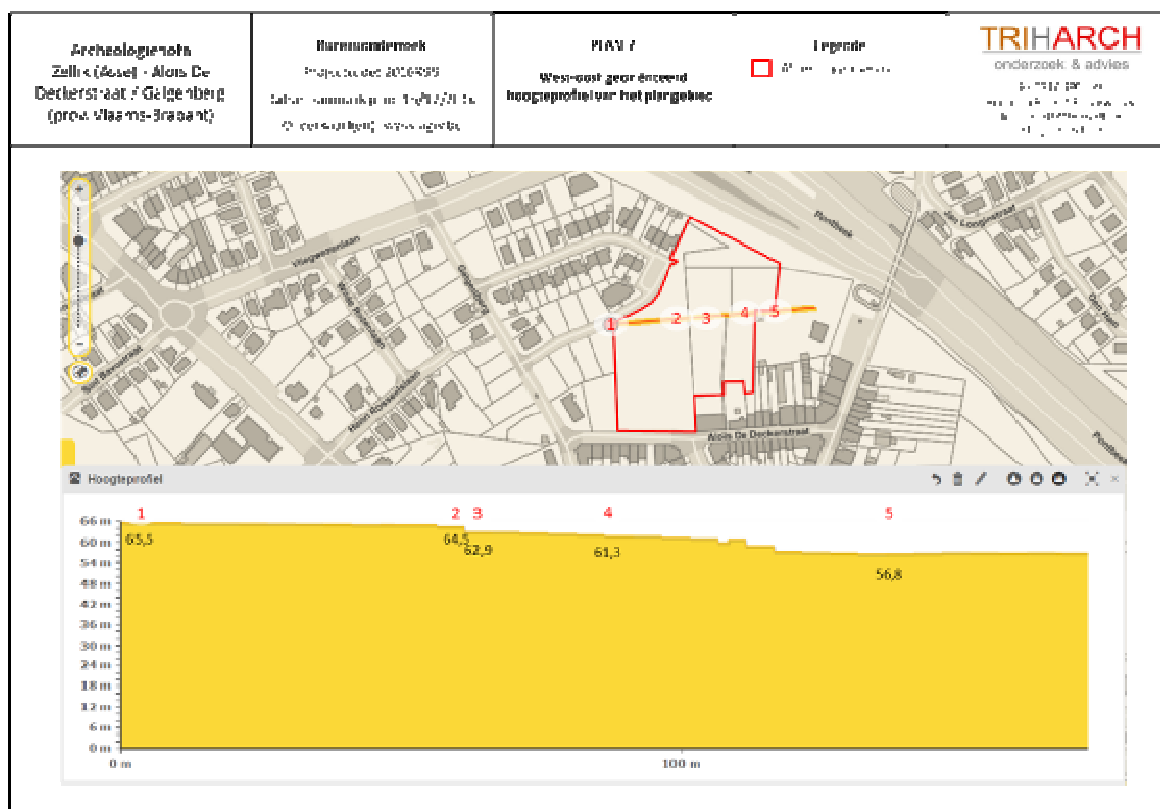
⁴ Borremans, 2015, p.247-248.

De bodemerosiekaart (2016) geeft ter hoogte van het plangebied geen aanduiding van de potentiële bodemerrosie. Voor omliggende percelen varieert de potentiële bodemerrosie sterk, van hoog tot zeer laag (groen). (figuur 16)

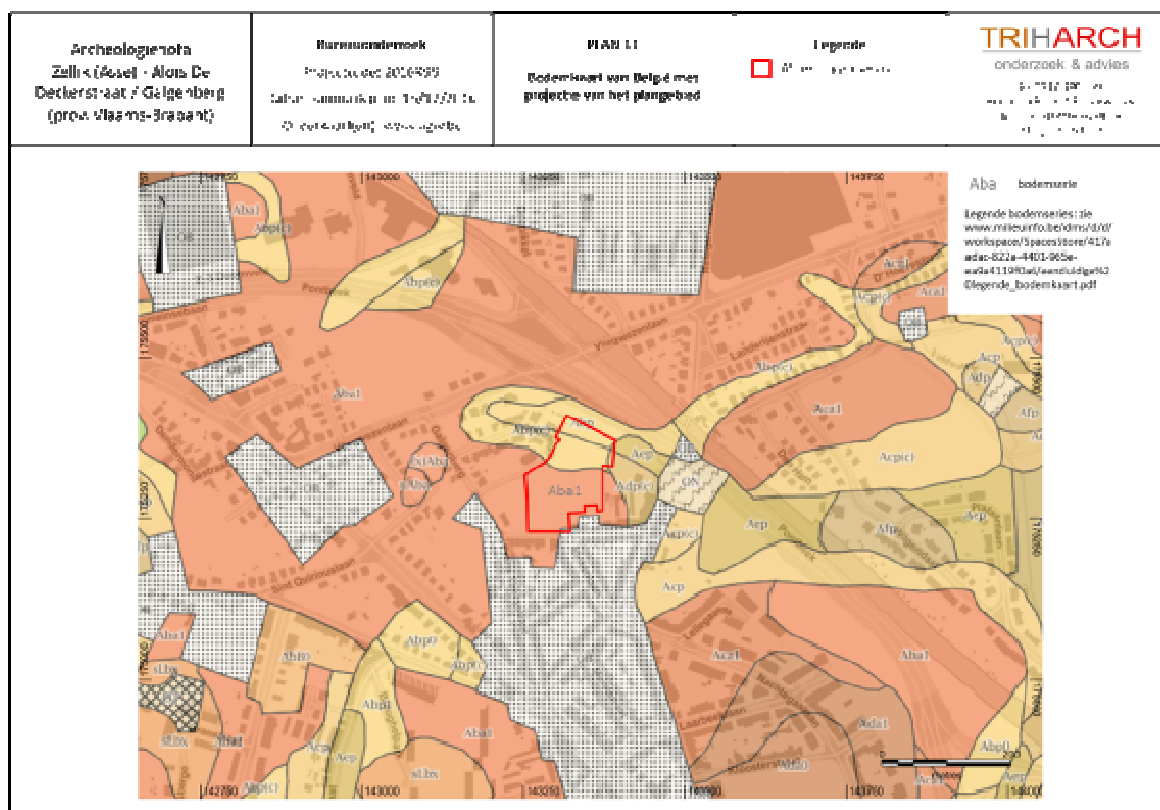


Figuur 11. Plan 8 Tertiair geologische kaart met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be).

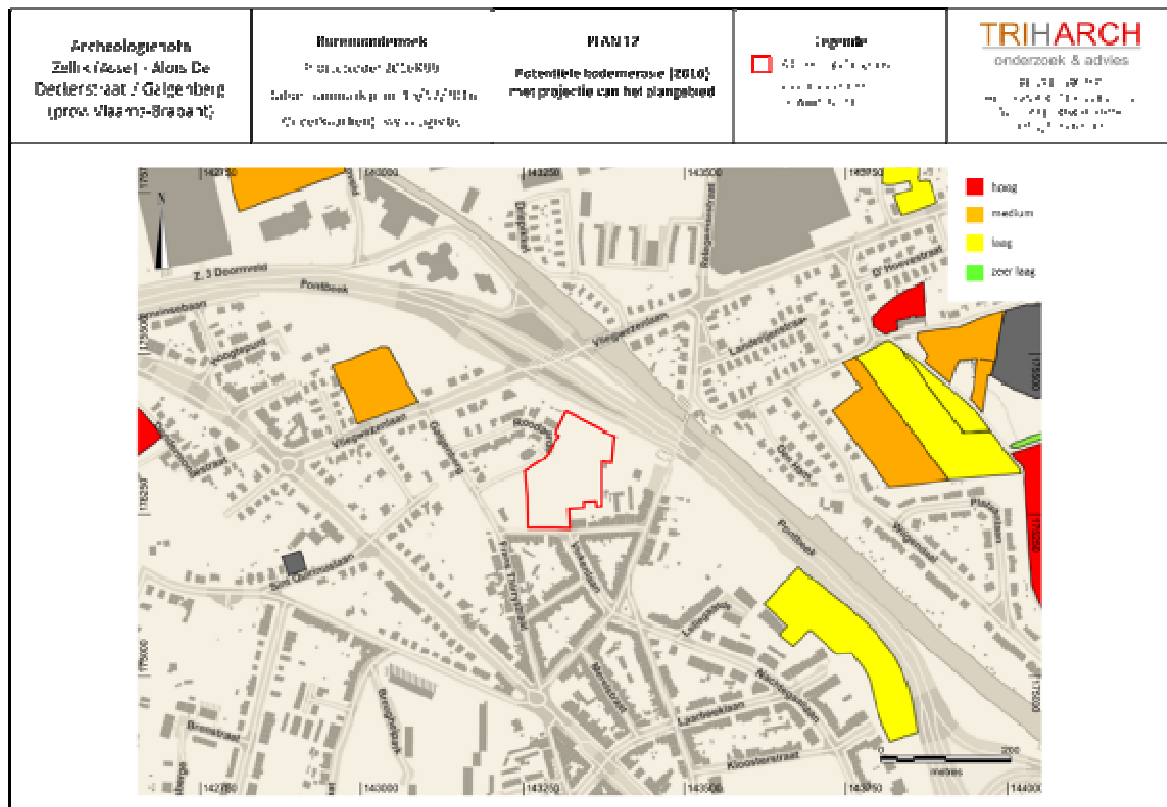




Figuur 14. Plan 7 West-oost georiënteerde terreindoorsnede van het plangebied (bron: www.geopunt.be).



Figuur 15. Plan 11 Bodemkaart van België met projectie van het plangebied. (bron: www.geopunt.be)



Figuur 16. Plan 12 Potentiële bodemerosie (2016) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be).

2.2 Beschrijving van het historisch kader

2.2.1 Geschiedkundige bronnen⁵

De Schapenbaan in Zellik zou een Romeinse weg geweest zijn. Volgens sommigen tussen Asse en Elewijt, twee plaatsen waar in de Romeinse tijd een *vicus* (een Romeins “dorp”) lag. Dit is echter eerder een veronderstelling, o.a. door de ligging van de weg op de waterscheidingslijn van twee deelbekkens (zie 2.1.2) dan archeologisch bewezen. De regio rond Asse behoort in de Romeinse tijd tot het gebied waar zogenaamde villa-domeinen (grote landbouwexploitaties) lagen. In de omgeving van het plangebied werden op volgende locaties Romeinse villadomeinen archeologisch vastgesteld: Jette-Bosstraat, Wemmel-Kerkhofsveld, Strombeek-Bever, Dilbeek-Wolsemveld.⁶

De naam Zellik zou zelf afgeleid zijn van het Latijns *Setiliacum*, wat later dan evolueerde tot *Sethleca* (974), *Selleca* (1108) en nu *Zellik*. Dit zou getuigen van een Romeinse oorsprong naar de oudste bezitter *Setilius*. Zijn nederzetting *Setiliacum* was gelegen op een hoogte en ontwikkelde zich later tot Op-Zellik (het huidige dorpscentrum).

De vele plaatsnamen op ‘-gem’ en ‘-zele’ (en afgeleiden) in en rond Zellik wijzen op verscheidene (landbouw)nederzettingen uit de vroege middeleeuwen (5^{de} – 10^{de} eeuw). Sommige van deze zijn verdwenen (vb. Bekkerzeel), andere zijn uitgegroeid tot een dorpskern (vb. Kobbegem en Relegem) of zijn blijven voortbestaan als landbouwdomein (vb. Bettegem). Plaatsnamen op ‘-zele’, zoals

⁵ Kritisch samengevat uit <http://www.asse.be/product/147/historek-ontstaan-asse>, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>, <https://sites.google.com/site/heemkringascania/documenten/dorpen-in-asse/geschiedenis-kobbegem>, <http://www.ascania.be/asca-special-bekkerzeel02.html>

⁶ MAGERMAN 2016

Bekkerzeel, zouden wijzen op de vestiging van nieuwe hoeves in de 7^{de} – 8^{ste} eeuw (vroegere middeleeuwen – merovingische periode).

De parochie, waarvan algemeen wordt aangenomen dat ze ontstaan is uit een villakerk, klimt op tot het midden van de 9^{de} eeuw. Vermoedelijk in de 8^{ste} of het begin van de 9^{de} eeuw kwam Zellik volledig in handen van de Sint-Baafsabdij te Gent. Vermoedelijk heeft die abdij hier een kleine bidplaats opgericht die logischerwijze werd toegewijd aan Sint-Bavo. Al in 974 zou er sprake zijn van een kerkje. In de 12^{de} eeuw bezat de Sint-Baafsabdij van Gent nog steeds het patronaatsrecht voor de parochiekerk van Zellik en haar dochterparochie Sint-Quirijn te Neer-Zellik, die dit recht behield tot de Franse Revolutie. Tot de 13^{de} of de 14^{de} eeuw was de parochie veel uitgestrekter dan nu en omvatte een groot deel van de huidige gemeente Groot-Bijgaarden.

Ook het Hof te Bettegem zou al in de 10^{de} eeuw eigendom zijn van de Sint-Baafsabdij van Gent. De naam ervan komt in 830 al voor in de vorm *Bettingaheim*, wat voor sommigen een aanwijzing zou zijn voor de aanwezigheid van een Frankische nederzetting vanaf het einde van de vierde eeuw.

De Abdij van Affligem (gesticht in 1062) kreeg in de 12^{de} eeuw bijna 2/3^{de} van de grond van Zellik in handen. Haar bezittingen strekten zich vooral uit in Neer-Zellik, waaronder de hoven te Overjette en het Hooghof. De twee nederzettingen te Op-Zellik en te Bettegem bleven in de volle middeleeuwen onder het gezag van Sint-Baafs, maar werden naderhand gesplitst in een Groot en een Klein Hof te Op-Zellik enerzijds, het Hof te Bettegem en het Hof Piermont te Bettegem anderzijds.

Vanaf de 12^{de} tot het einde van de 18^{de} eeuw stimuleerde de abdij van Affligem de ontginning van kalkzandsteen, ook in Zellik (cf. de Steenpoel nabij de Sint-Bavokerk). In de 13^{de} eeuw werd de regio van Asse herhaaldelijk belegerd en verwoest door de Vlaamse legers (1213, 1227, 1334 en 1356).

Van groot belang voor de verdere ontwikkeling van Zellik was de ligging aan de verbinding tussen Brussel en Gent, een van de voornaamste verkeerswegen tussen Vlaanderen en Brabant. Deze toen nog aarden weg liep voorbij de kerk de (huidige J. De Keersmaeckerstraat). Bij het rechte trekken in de 18^{de} eeuw kwam het dorpscentrum ten zuiden van de “steenweg” te liggen.

Zellik maakte deel uit van de meierij Merchtem en viel samen met Kobbegem onder de hertogelijke schepengbank van Jette. In 1559 verwierf de Viglius, proost van Sint-Baafs de drie rechtsgraden. Het plangebied ligt in het gebied dat gekend staat als de “Galgenberg”, een plaats waar in de middeleeuwen veroordeelden terechtgesteld werden. De plaats waar een galg werd opgericht lag meestal op een verheven punt in het landschap, langs een “drukke” weg op de grens van een juridische eenheid. Daarom dat dergelijke plaatsen waarschijnlijk in de eerste plaats een afradende functie hadden voor de voorbijgangers, en daarna pas effectief gebruikt werden als terechtstellingsplaats. De locatie van de galg kan op basis van de kaart van Boulengier (1686) (zie 2.2.2) gesitueerd worden in de zuidelijke hoek van de Vliegwezenlaan en de Galgenberg(straat). (figuur 17)

2.2.2 Cartografische & iconografische bronnen

De ons oudst gekende kaart die ook het plangebied afdekt is de kaart van Boulengier (1686) waarop een deel van de steenweg Brussel – Aalst is afgebeeld. Op deze kaart staan de kerk van Zellik, de molen van Zellik, een galg en een aantal zijwegen van deze steenweg afgebeeld. Op basis van de georeferencierte kaart van Boulengier kan de ligging van de galg gesitueerd worden ten westen van het plangebied en de Galgenberg(straat), in de zuidelijke hoek van de Vliegwezenlaan en de Galgenberg(straat). (figuur 17)

Op de kaart van Ferraris (1771-1778) ligt een bewoningskern op het kruispunt van de toenmalige Aloïs De Deckerstraat en de Frans Timmermansstraat. Ook op het kruispunt van de Aloïs De Deckerstraat en de Frans Thiryastraat staan 2 gebouwen afgebeeld. Het plangebied zelf bevindt zich in akkerland. Het is niet zeker, door de foutenmarge van de georeferentie van de kaart, of een deel van een erf zich ook binnen het plangebied bevond. (figuur 18)

Op de Atlas der Buurtwegen (1842) is geen bebouwing binnen het plangebied merkbaar. Wel loopt een veldweg ("*chemin n°16*") doorheen het plangebied. (figuur 19)

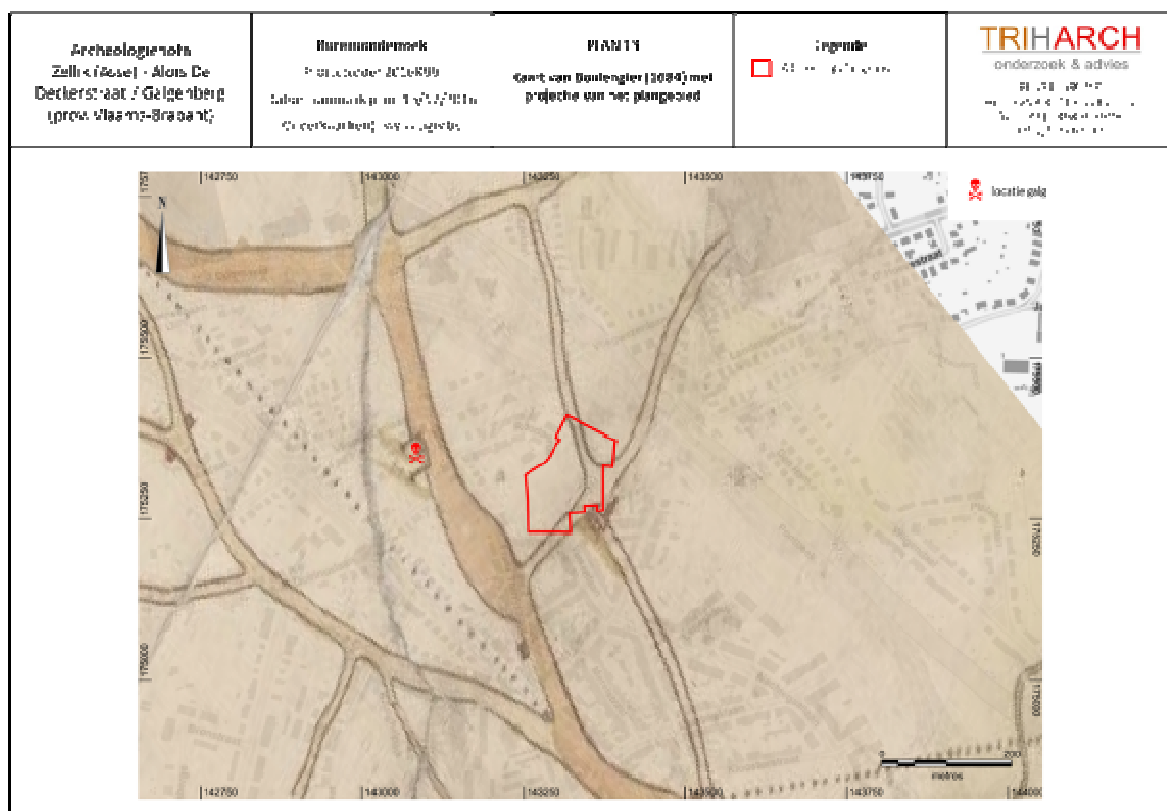
Ook op de kaart van Vandermaelen (1846-1854) en de kaart van Popp (1842-1879) staat een veldweg afgebeeld die langsheen het westelijk en noordelijk deel van het plangebied loopt. Ten oosten van het plangebied, langs de Frans Timmermansstraat, staat op de kaart van Vandermaelen de "*Ste Corine*"-kapel aangeduid. (figuur 20 en 21) Dit is de vroegere locatie van de Sint-Quirinuskapel (ongeveer ter hoogte van de huidige parkeerzone in de Frans Timmermansstraat), naar verluid ontstaan uit het 9^{de} eeuwse villakerkje van de villa van *Nether-Sellica*. Aangezien Sint-Quirinus de beschermheilige is der veroordeelden werd de patroonheilige ontleend aan de nabijheid van de openbare executieplaats (zie "galg" 2.2.1). In de loop der eeuwen werd de kapel meermaals verwoest en heropgebouwd, onder meer in 1432, in 1516 en in 1798. Bij moderniseringswerken aan de Frans Timmerstraat in 1946 werd de toenmalige, bouwvallige kapel gesloopt en in 1962 vervangen door de huidige kapel op het pleintje aan de Frans Timmermansstraat, Vinkenlaan en Nachtegalenlaan.⁷

De veldweg en de kapel staan ook afgebeeld op de topografische kaart van België (1860-1871). Vanaf die periode wordt ook het reliëf weergegeven. We zien dat het hoogste punt van het plangebied aan de westelijke zijde ligt (67 m hoogtelijn). Het westelijke deel van het plangebied helt licht af naar het oosten. Vanaf de 65m hoogtelijn helt het terrein veel feller tot op het laagste punt in het plangebied in de noordoostelijke hoek (58 m hoogtelijn). Het volledig plangebied ligt in akkerland, met uitzondering van een begroeid talud in het noorden. Mogelijk is dit een relict van leem- en/of steenontginning of van (ploeg)erosie. (figuur 22)

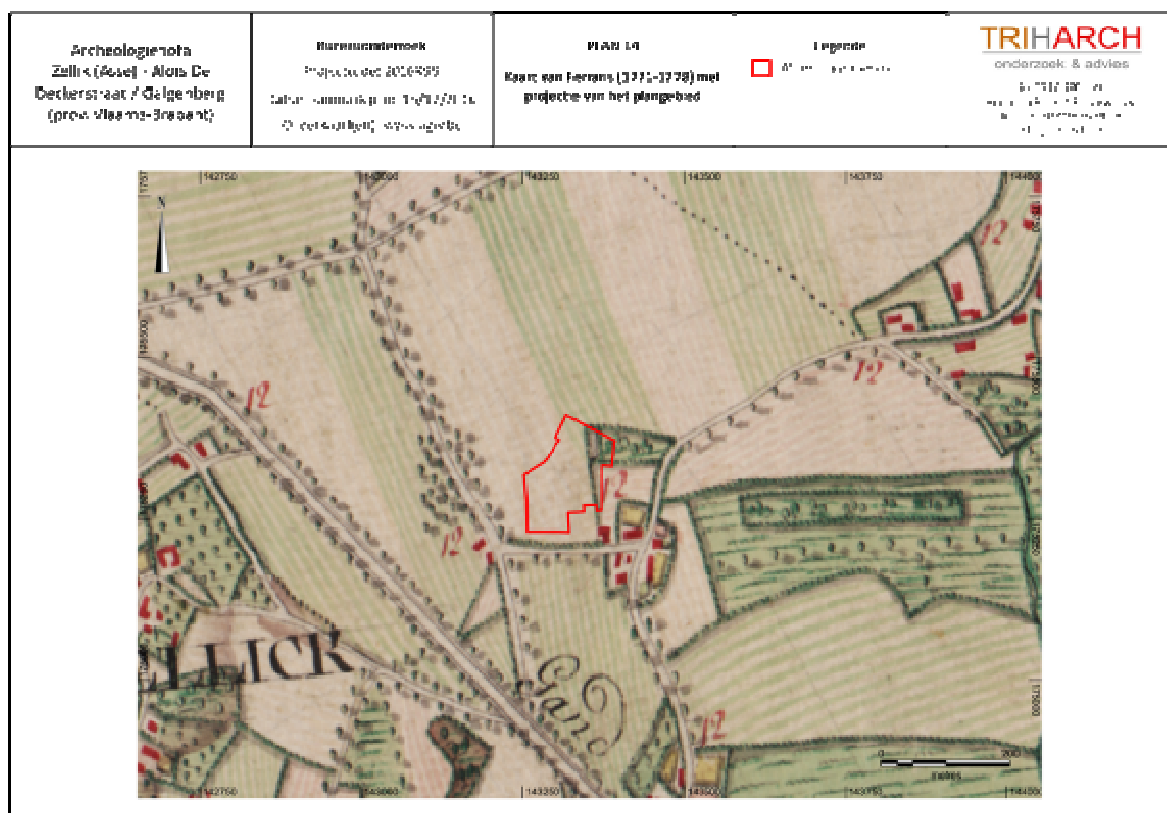
De topografische kaarten van België (1881-1904), (1883-1939), (1952-1969) geven eenzelfde beeld dan deze van 1860-1871. (figuur 23, 24 en 25)

Ook de topografische kaart van België (1961-1989) geeft eenzelfde beeld, met uitzondering van de veldweg die niet meer is weergegeven. (figuur 26)

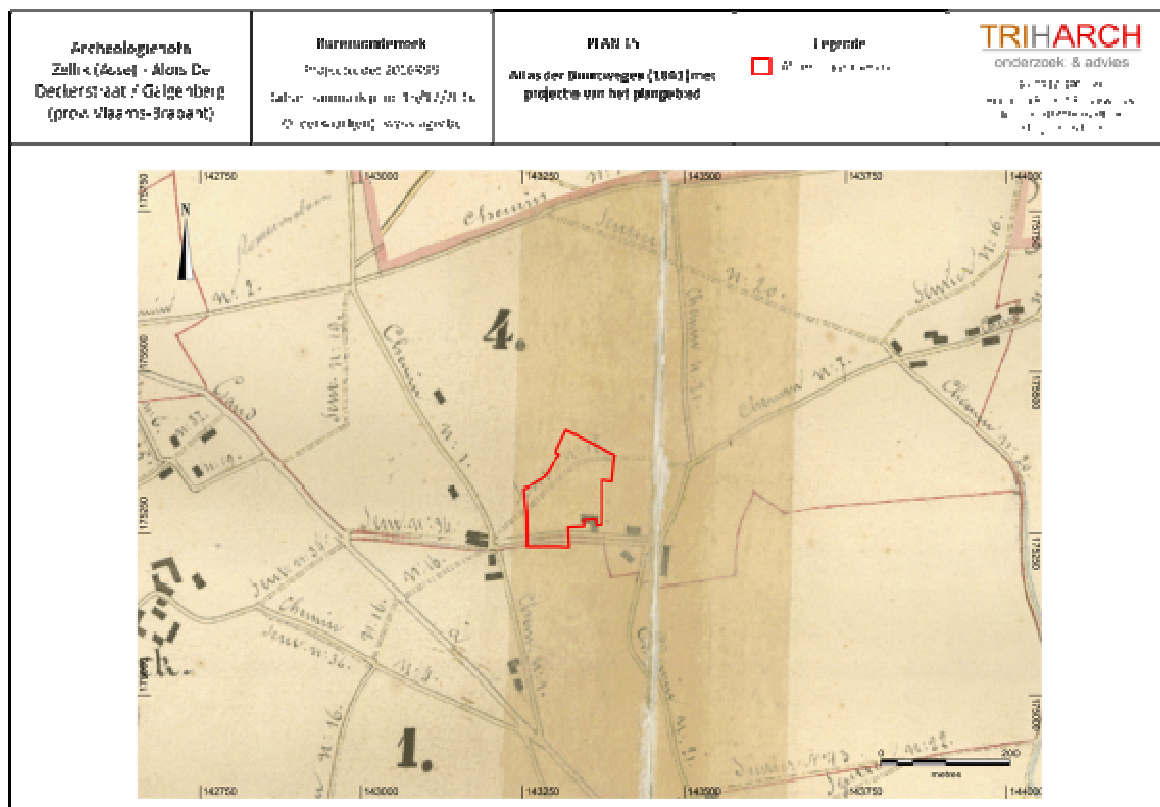
⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76847>



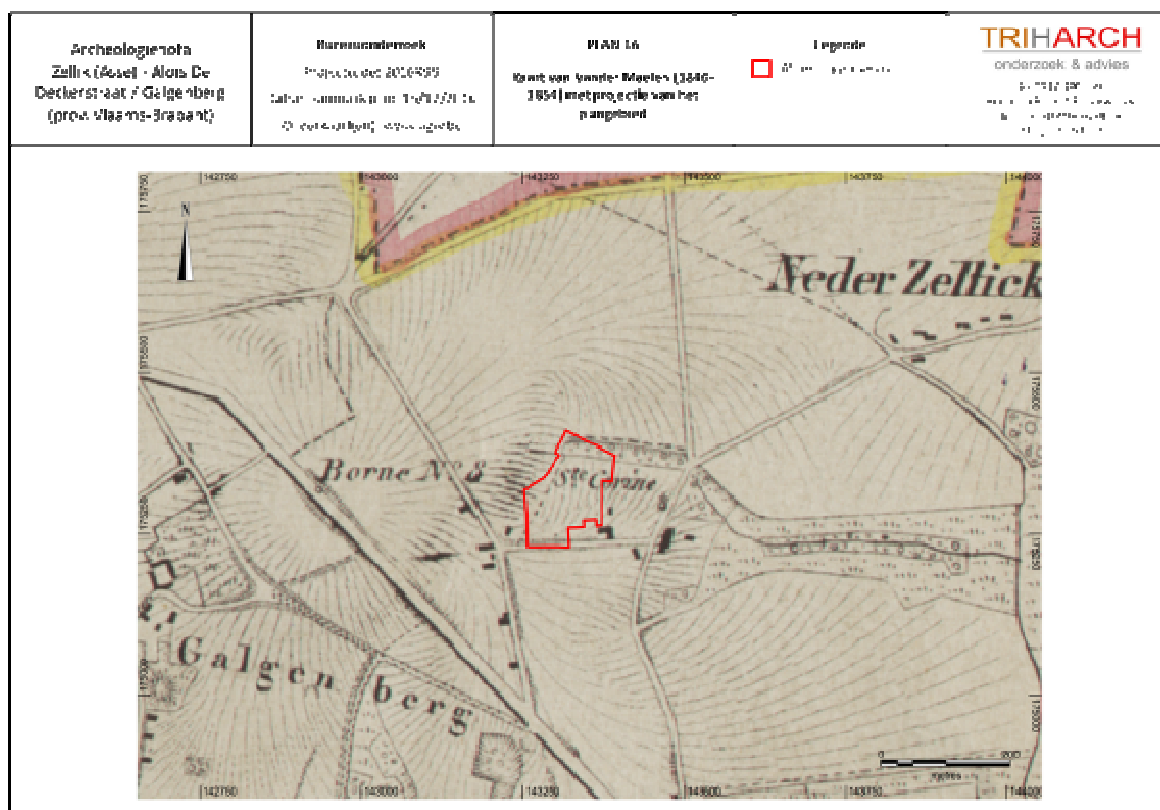
Figuur 17. Plan 13 Kaart van Boulengier (1686) met projectie van het plangebied (bron: Ascania vzw)



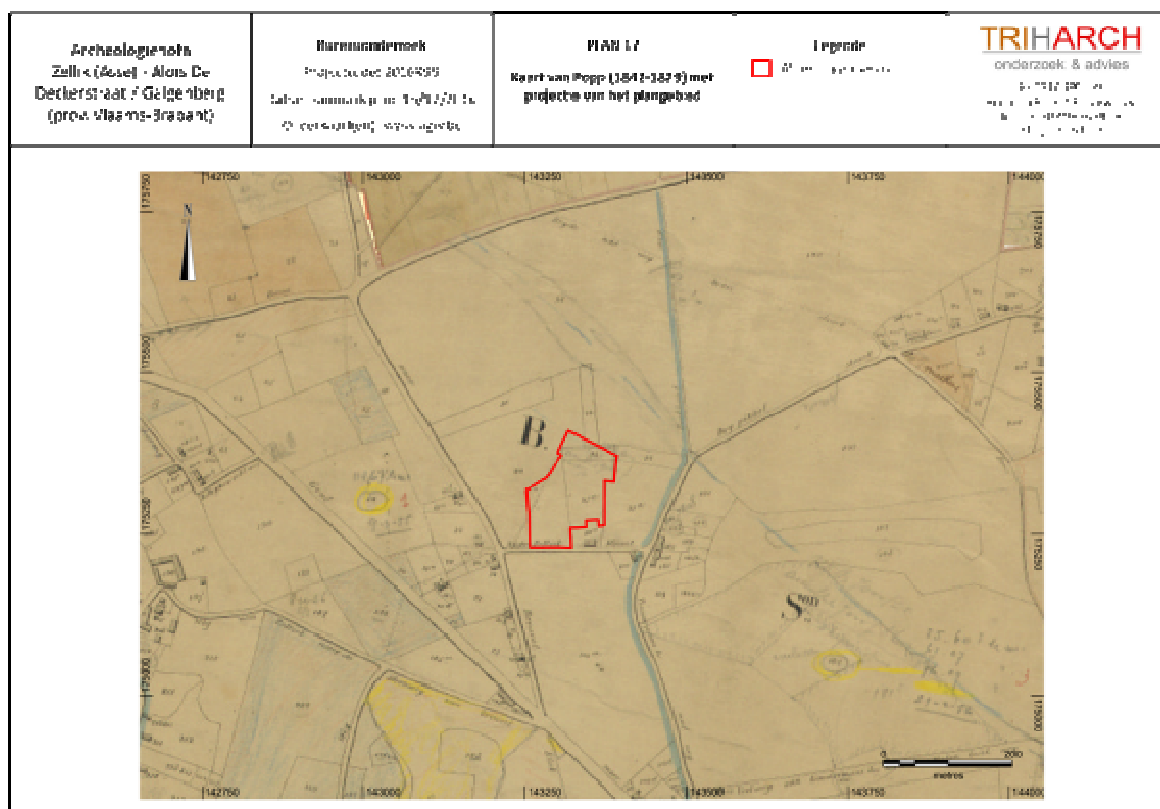
Figuur 18. Plan 14 Kaart van Ferraris (1771-1778) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)



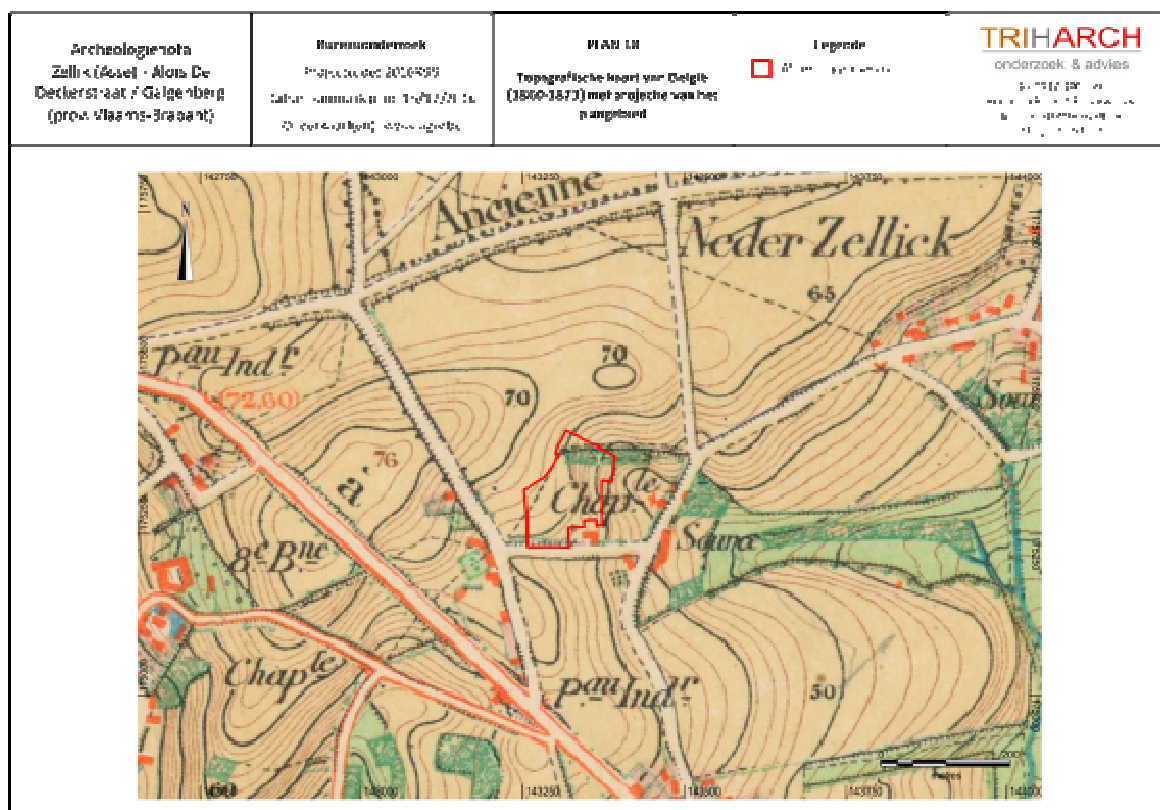
Figuur 19. Plan 15 Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)



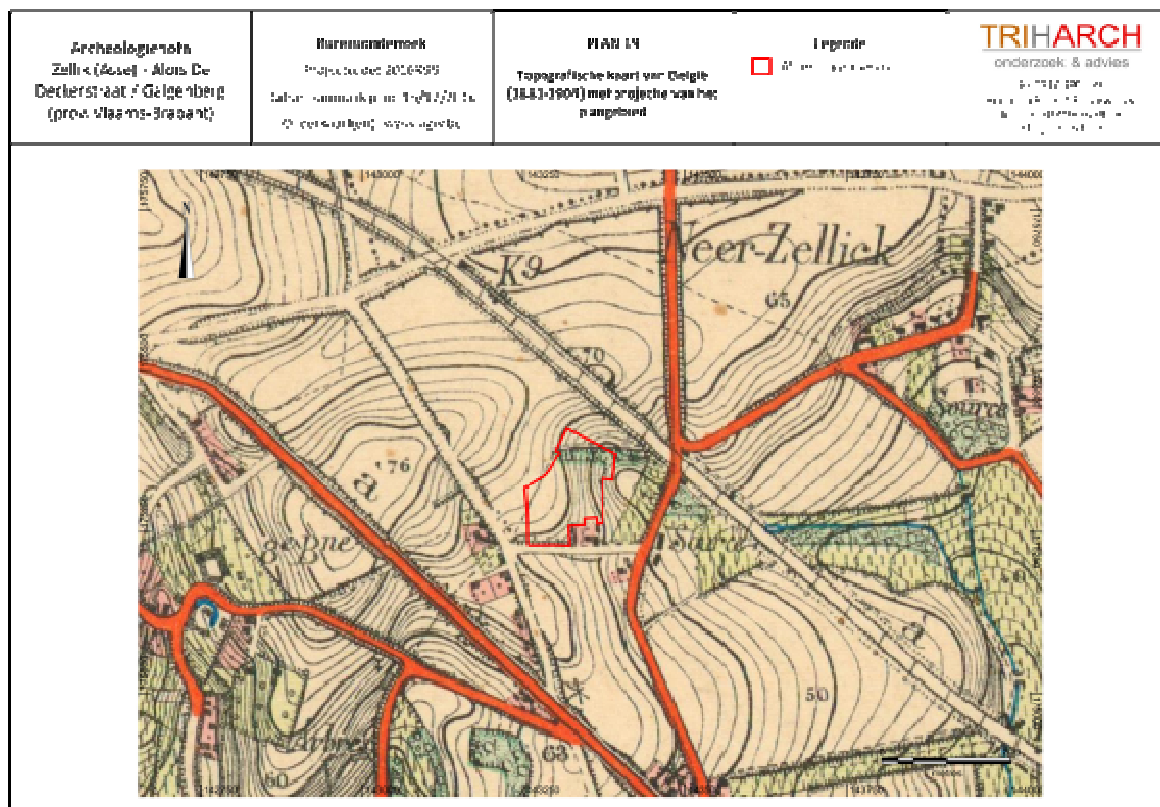
Figuur 20. Plan 16 Kaart van Vander Maelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)



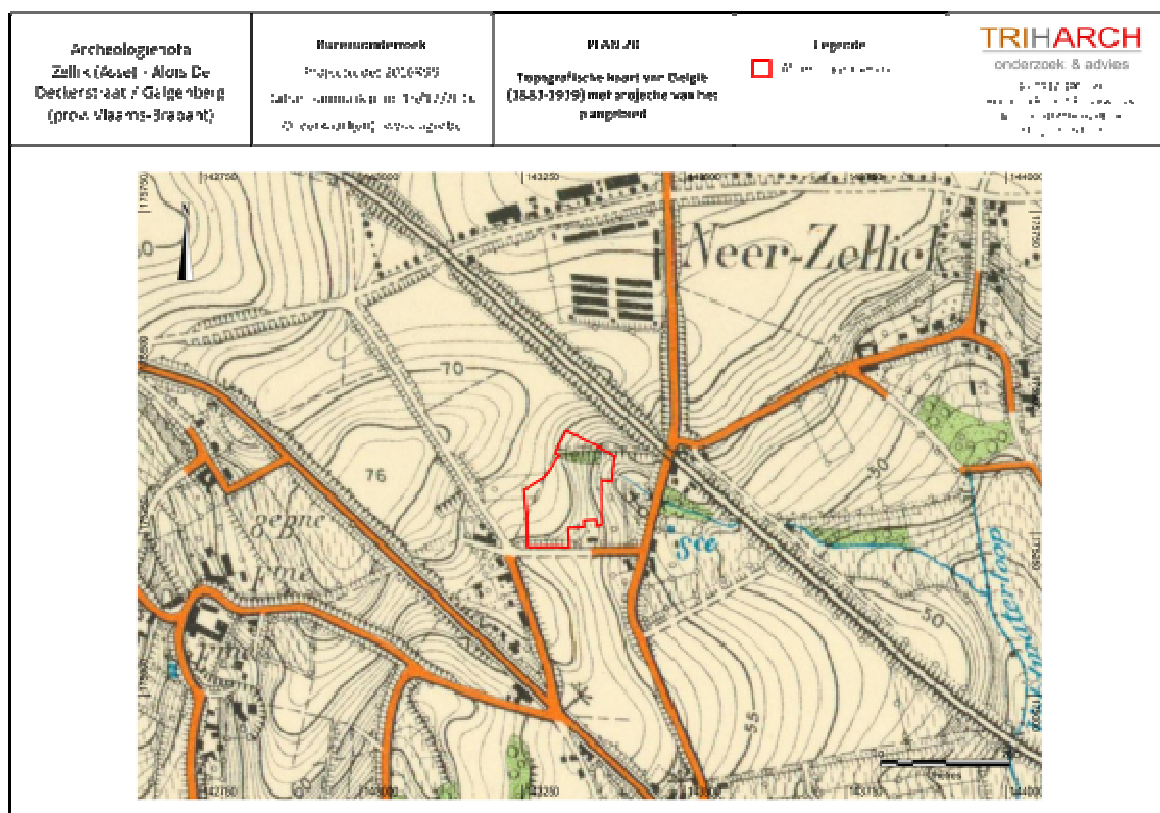
Figuur 21. Plan 17 Kaart van Popp (1841-1879) met projectie van het plangebied (bron: www.geopunt.be)



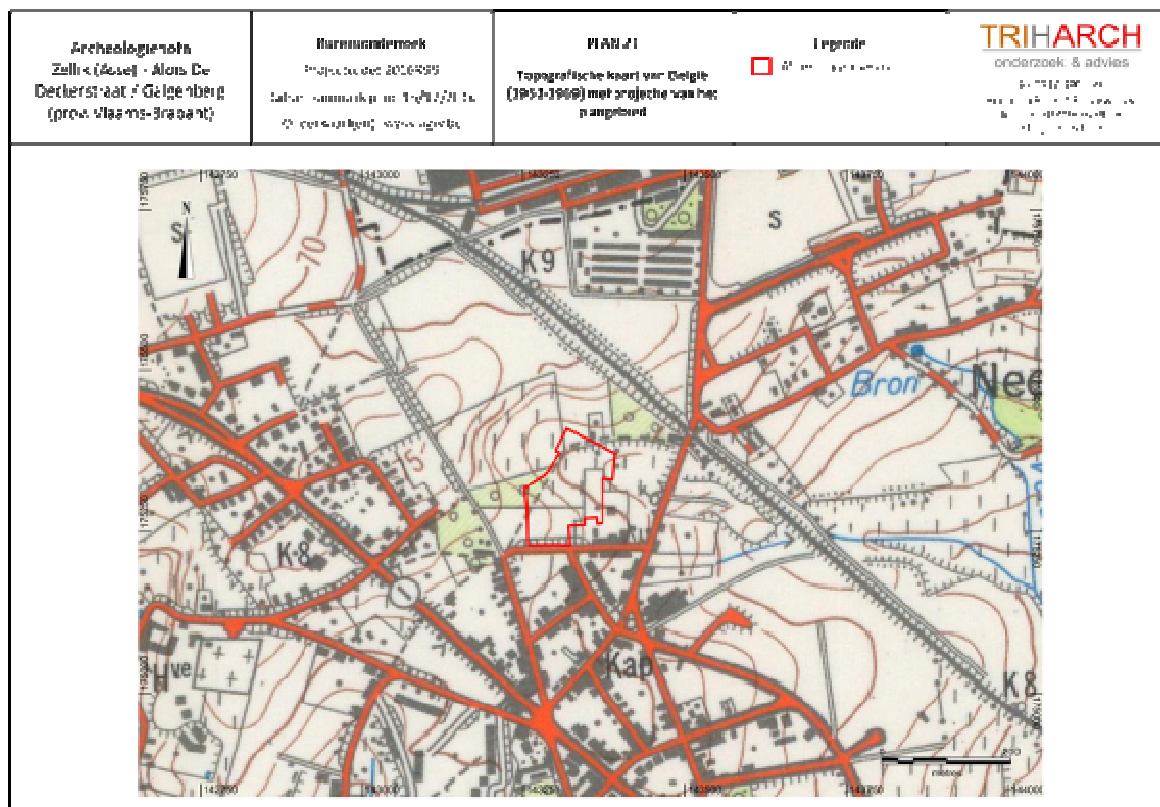
Figuur 22. Plan 18 Topografische kaart van België (1860-1871) met projectie van het plangebied (bron: www.cartesius.be)



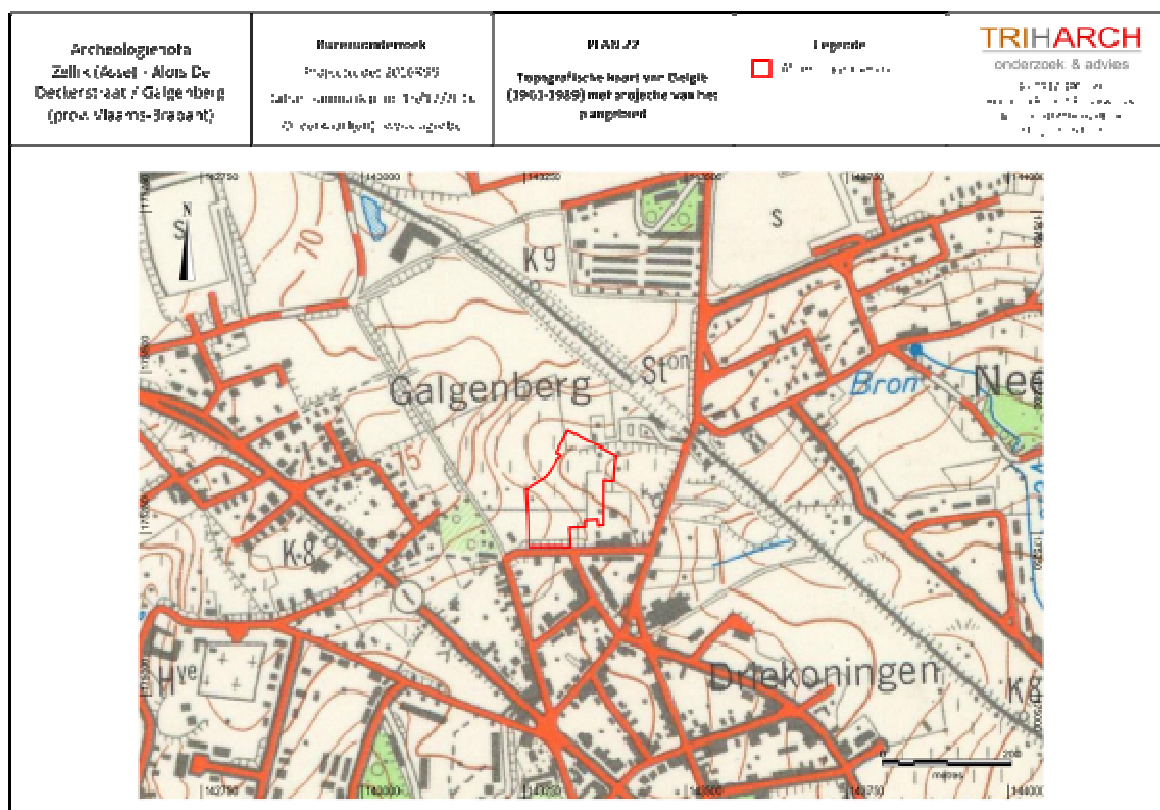
Figuur 23. Plan 19 Topografische kaart van België (1881-1904) met projectie van het plangebied (bron: www.cartesius.be)



Figuur 24. Plan 20 Topografische kaart van België (1883-1939) met projectie van het plangebied (bron: www.cartesius.be)



Figuur 25. Plan 21 Topografische kaart van België (1952-1969) met projectie van het plangebied (bron: www.cartesius.be)



Figuur 26. Plan 22 Topografische kaart van België (1961-1989) met projectie van het plangebied (bron: www.cartesius.be)

2.3 Beschrijving van het archeologisch kader

In de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) staan geen vindplaatsen noch indicatoren geregistreerd binnen de perimeter van het plangebied. (figuur 21)

In de CAI staan 16 vindplaatsen geregistreerd onder de gemeente Zellik. (figuur 21)

Van drie vondsten is de juiste vindplaats niet nauwkeuriger gekend dan “gevonden in Zellik” of twijfelachtig:

- ID 3029: een grote, ongepolijste bijl in grijze silex uit het neolithicum, bewaard in de Koninklijke Musea voor Kunst en geschiedenis, Brussel;
- ID 1350: een grafheuvel (tumulus) uit de Romeinse tijd.;
- ID 5364: 1 scherp rood beschilderd aardewerk (volle middeleeuwen).

Twee vindplaatsen dateren uit de 18^{de} eeuw en leveren op zich geen bijkomende informatie voor een archeologische verwachting vanaf de prehistorie tot en met de middeleeuwen voor het plangebied:

- ID 2003: munten in de tuin van Jozef Van Haver gevonden;
- ID 5214: de windmolen van Bettegem.

Dit betekent dat 11 vindplaatsen voldoende nauwkeurig gelokaliseerd en beschreven zijn om deze te evalueren in functie van een archeologische verwachting voor het plangebied.

De oudste archeologische relict tot nu toe aangetroffen in Zellik zijn lithische artefacten uit het neolithicum: een fragment van een gepolijste bijl uit lichtgrijze gespikkelde mijnsilex (ID 5278) en een schrabber uit zwarte, niet glanzende silex (ID 150449). Het betreft blijkbaar geïsoleerde vondsten, die niet rechtstreeks op de aanwezigheid van prehistorische artefactensites hoeft te wijzen.

Uit de metaaltijden zijn tot op heden nog geen vindplaatsen uit Zellik bekend.

Bij veldprospectie werd “*aan’t Hooghof*” in 1985 witte kalkzandstenen, dakpanfragmenten en een randfragment *terra sigillata* kom type *Dragendorff* 29 gevonden (ID 150449). Mogelijk is deze vindplaats dezelfde die al in 1871 was ontdekt door L. Galesloot. Op basis van het vondstmateriaal kan hier de aanwezigheid van een nederzetting (mogelijk een villadomein) uit de Romeinse tijd vermoed worden. Over de juiste locatie van deze vindplaats beslaat echter wat twijfel. In de CAI staat volgende locatie-beschrijving: “*Geografische coördinaten: X: 50 53' 40" - Y: 4 17' 30"* *Tussen Zellik en Relegem, tussen de Schapenbaan en de ring, op een 100-tal m ten N van het 'Hooghof'*”. Op basis van de geografische coördinaten zou de vindplaats in de gemeente Relegem liggen, nl. ten westen van de Oude Jetseweg (perceel B154?) (figuur 21 ID 150449a). Op basis van de woordelijke plaatsbeschrijving echter, ligt de vindplaats wel degelijk in Zellik (figuur 21 ID 150449b). Bij proefsleuvenonderzoek op de Delhaizesite (ID 161713) werd een fragment *terra sigillata* uit de Romeinse tijd gevonden in de vulling van een greppel.

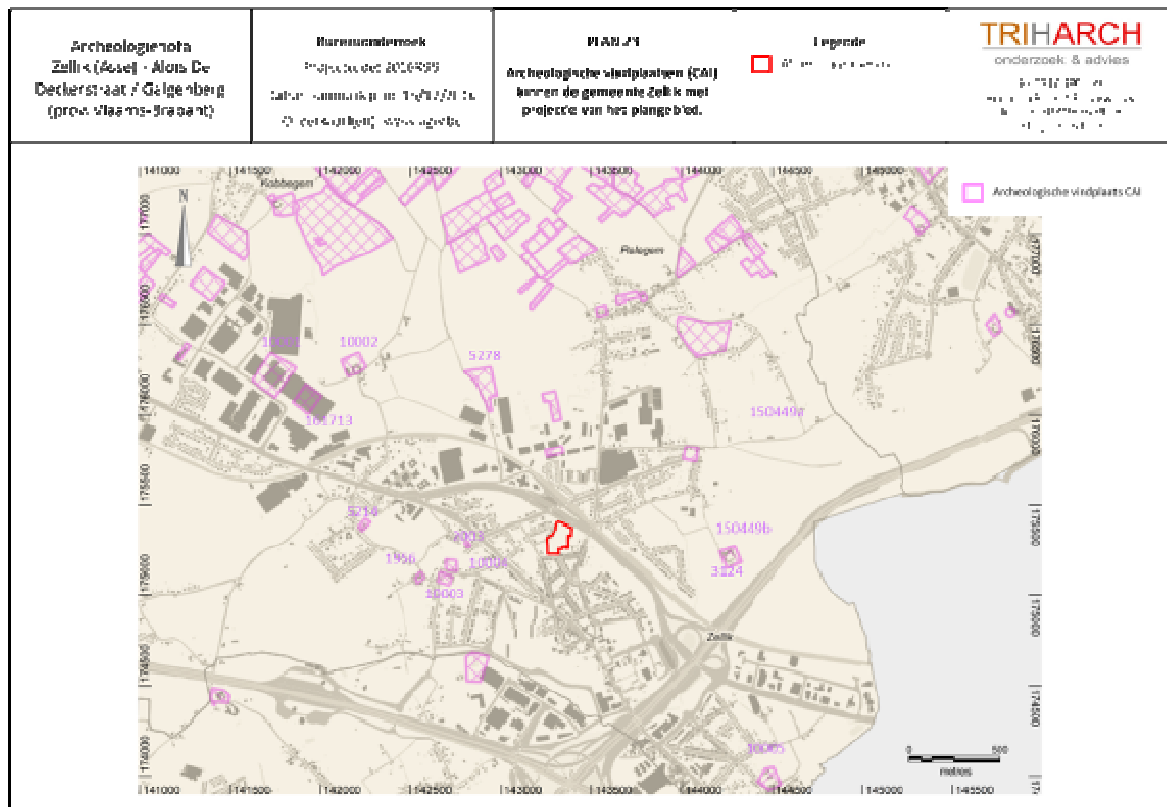
Uit de vroege middeleeuwen zijn tot op heden nog geen vindplaatsen uit Zellik geregistreerd in de CAI. De Sint-Bavokerk van Zellik (ID 1956) zou opklimmen tot de volle middeleeuwen. Maar naar verluid zou al in 974 sprake van een kerkje, opgericht door de Sint-Baafsabdij van Gent en daardoor toegewijd aan Sint-Bavo. Indien dit correct is, klimt het dorpscentrum van Zellik op tot de vroege middeleeuwen (10^{de} eeuw – de Ottoonse periode). Op basis van bureaustudies kon aangetoond worden dat volgende sites tot de volle of late middeleeuwen opklimmen:

- ‘t Hooghof (ID 3124), met een eerste vermelding van de hoeve in 1148. In de eerste abdijchroniek van Affligem over het ontstaan en de beginjaren van deze abdij staat vermeld hoe de abdij in het bezit is gekomen van dit domein. Hieruit blijkt dat Rudolf van Dongelberg bij zijn intrede als monnik in de abdij in 1109 haar zijn helft van dit domein schonk. Hierin

was nog echter geen sprake van boerderijgebouwen. Kort daarop kocht de abdij de andere helft van zijn dochter en haar echtgenoot.⁸

- Hof te Bettegem (ID 10001), een site met walgracht uit de volle middeleeuwen (zie 2.2.1);
- Hof te Liesbroek (ID 5219): 1^{ste} vermelding zou 1449 zijn als bezit van de priorij van Groot-Bijgaarden;
- 't Hof te Piermont (ID 10002): oude abdijs hoeve van Sint-Baafs te Gent, qua oorsprong opklimmend tot vóór 1475, J. Verbesselt⁹ opteert voor een ontstaan in de dertiende eeuw. De benaming, een romaans toponiem met de betekenis van "steenbergh", zou verwijzen naar de steengroeven die hier in de omgeving vanaf het einde van de tiende eeuw ontgonnen werden;
- Hof te Op-Zellik (ID 10003): late middeleeuwen;
- Kleinhof (ID 10004): late middeleeuwen;
- Hof te Overjette (ID 10005): late middeleeuwen.

Bij proefsleuvenonderzoek op de Delhaizesite (ID 161713) werden in het oostelijk deel van het onderzoeksgebied meerdere kuilen met laat- en post-middeleeuws materiaal gevonden. In een zandige zone werden zeer vage grijze sporen aangetroffen waarin enkele kleine middeleeuwse scherfjes zaten. Het is niet duidelijk of dit relictten zijn van een middeleeuwse nederzetting of eerder off-site fenomenen (afvaldump) betreft.



CAI ID	naam vindplaats	steentijd			metaaltijden		Romeinse tijd	middeleeuwen			nieuwe tijd		
		paleol.	mesol.	neol.	bronstijd	ijzertijd		vroege me	volle me	late me	XVI	XVII	XVIII
		1.300.000 - 12.000 jaar geleden	9.500 - 4.000 jaar geleden	9.500 - 4.000 jaar geleden	2.000 - 800 v.Chr.	800 - 57 v.Chr.	57 v. Chr. - 406 na Chr.	V - IX	X - XII	XIII - XV			
3029	3.06 Zellik			lithisch materiaal									
5278	sectie B nr 5			lithisch materiaal									
150449	aan 't Hooghof			lithisch materiaal			aardewerk, bouw-materiaal, metaal						
1350	Tumulus						grafheuvel						
1956	Parochiekerk Sint-Bavo								kerk & kerkhof				
3124	Hooghof								hoeve				
5364	Relegem-Kobbegem 126								aardewerk				
10001	Hof te Bettegem								site met walgracht				
5219	Hof te Liesbroek									hoeve			
10002	t Hof te Piermont									hoeve			
10003	Hof te Op-Zellik									hoeve			
10004	Kleinhof									hoeve			
10005	Hof te Overjette									hoeve			
161713	Delhaizesite						één terra sigillata scherf			afvalput / beerput			
2003	Sint-Bavostraat 7												munten
5214	Windmolen Van Bettegem												molen

Figuur 28. Evaluatie van de vindplaatsen zoals geregistreerd in de Centraal Archeologische Inventaris. (bron: www.geo.onroendergoed.be 10/6/2016).

2.4 Visuele terreininspectie

De visuele terreininspectie uitgevoerd op 25 november 2016 bevestigt de informatie die verkregen werd uit de analyse van landschappelijk en historisch kader, maar levert bijkomende inzichten. Over een groot deel van het plangebied groeit een pioniersvegetatie bestaande uit (braam)struiken (figuur 32), een groep wilgen (figuur 29) en solitaire bomen (figuur 30). Het westelijk en noordelijk deel van het plangebied (percelen B88R3 en B94D) is vrij vlak en ligt op hetzelfde niveau dan de Galgenberg(street) (figuur 31). Het oostelijk deel van het plangebied (percelen B95R en B95K) helt sterk af naar het oosten (figuur 33). Tussen de Aloïs De Deckerstraat (links) en het plangebied (rechts) is een opmerkelijk niveauverschil (figuur 32).

De aanwezigheid van relatief veel bouwpuin in het noordwestelijk deel van het plangebied en talrijke braamstruiken verspreid over het plangebied, maar op de overgang van het vlakke westelijk deel naar de oostelijke helling (de grens tussen B88R3 en B95R), wijzen op vrij recente verspitting van de bodem en/of aanvoer van grond binnen het plangebied (zie luchtfoto's besproken in 2.1.2).



Figuur 29. Foto 1 Zicht vanuit het noordelijke hoekpunt van het plangebied. Over een groot deel van het plangebied groeit een pioniersvegetatie. (Foto Triharch 25/11/2016)



Figuur 30. Foto 2 Zicht vanuit het westelijk hoekpunt van het plangebied. Het westelijk deel van het plangebied is vrij vlak. (Foto Triharch 25/11/2016)



Figuur 31. Foto 3 Zicht vanuit het zuidwestelijk hoekpunt van het plangebied. Het westelijk deel van het plangebied is vrij vlak. (Foto Triharch 25/11/2016)



Figuur 32. Foto 4 Zicht vanuit het zuidoostelijk hoekpunt van het plangebied. Tussen de Aloïs De Deckerstraat (links) en het plangebied (rechts) is een opmerkelijk niveauverschil. (Foto Triharch 25/11/2016)



Figuur 33. Foto 5 Zicht vanuit het oosten van het plangebied. Het oostelijk deel van het plangebied helt sterk af naar het oosten. (Foto Triharch 25/11/2016)

2.5 Archeologische verwachting van het plangebied

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat er momenteel geen archeologische sites gekend zijn binnen het plangebied zelf. Archeologische indicatoren, zowel in het plangebied gelegen als in de omgeving van het plangebied, zijn wel aanwezig en kunnen wijzen op de aanwezigheid van archeologische sites (en in voorkomend geval, de karakteristieken) binnen het plangebied.

In het plangebied kunnen steentijd-artefactensites voorkomen. De zuidoostelijke oriëntatie van het plangebied en de nabijheid van de bron van de Veldwaterloop zijn daarbij positieve indicatoren. De vaststelling dat dergelijke sites tot nu toe zelden werden aangetroffen in deze regio, maakt de trefkans laag. Maar indien dergelijke sites worden aangetroffen, is de wetenschappelijke waarde (potentieel op kennisvermeerdering) echter hoog.

Sporensites (nederzettingen, grafvelden, ...) vanaf het neolithicum tot en met de metaaltijden kunnen voorkomen in het plangebied. De topografische ligging van het plangebied is ook hier een positieve indicator. Maar sporensites uit deze periode zijn zelden vastgesteld in deze regio. Hiervoor geldt dus eveneens een lage verwachting, maar een hoog potentieel op kennisvermeerdering.

De verwachting op aanwezigheid van sporensites en sites met vaste structuren (metselwerk) van de Romeinse tijd tot en met de middeleeuwen ligt voor deze regio zeer hoog. Hier zijn de topografische ligging, de Romeinse en vroegmiddeleeuwse plaatsnamen, de nabijheid van de galg en Sint-Quirinskapel en de voor Brabant vroege schriftelijke vermeldingen van goederen en schenkingen positieve indicatoren.

In dergelijke landschappelijke posities, kunnen zogenaamde off-site fenomenen voorkomen, zoals archeologische sporen en structuren van perceelgreppels, veldwegen, hooimijten, schuilhokken voor vee, ... uit alle archeologische periodes.

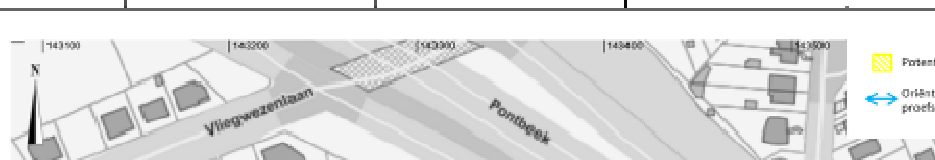
2.6 Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is of verwacht wordt

Het bureauonderzoek en de visuele terreininspectie geven geen directe aanwijzingen dat er geen archeologisch erfgoed aanwezig geweest is of niet meer aanwezig zou zijn in het plangebied. Wel is duidelijk dat, hoewel het plangebied slechts 1,5 ha groot is, het gebied vanuit fysisch-geografisch oogpunt vrij complex is:

- topografisch (reliëf) is het westelijk deel van het plangebied vrij vlak (licht afhellend naar het oosten), maar het oostelijk deel is vrij steil hellend naar het oosten;
- bodemkundig staat het noordelijk deel van het plangebied gekarteerd als colluvium. Het zuidelijk deel echter bestaat uit een leembodem met textuur B-horizont. Opmerkelijk dat in

- in het noordelijk deel van het plangebied staat op de topografische kaarten van België uit de 2^{de} helft van de 19^{de} eeuw een talud afgebeeld, wat kan wijzen op afgravingen (vb. i.f.v. leem- en/of steenontginning en/of vorming van *graftern* door ploegerosie).
- de analyse van luchtfoto's (zie 2.1.2) toont aan dat de noordelijke helft van het plangebied gebruikt is als werfzone voor de aanleg van de N9 Pontbeeklaan. Indicatoren hiervan konden ook nog vastgesteld worden tijdens de visuele terreininspectie (puin en (braam)struiken).

Architectuur en/of Zelfkijkassessie: Alois De Deckerstraat / Galgenberg (provincie Vlaanderen)	Bureauonderzoek Projectnummer: 2018-001 Datum aanpakplan: 14/12/2018 Projectleider: [naam]	PLAN 24 Afbakening van de potentieel verstoorde zones binnen het plangebied.	Legende  Potentieel verstoord gebied  Oriëntatie boorassen en proefblokken	TRIARCH onderzoek & advies tel: 02 261 11 11 email: info@triarch.be www.triarch.be
---	--	---	--	---



2.7 Impact van de geplande bodemingrepen op het potentieel aanwezig archeologisch bodemarchief

34

2.8 Besluit

Op basis van het uitgevoerd bureauonderzoek en visuele terreininspectie is onvoldoende informatie aanwezig over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het plangebied en het kennispotentieel. Verder vooronderzoek is dus nodig om een antwoord te kunnen bieden op de doelstellingen van een archeologisch vooronderzoek (zie 1.3.1). Dit vooronderzoek moet starten met een landschappelijk bodemonderzoek om een antwoord te krijgen op de vragen:

- Wat is de bodemkundige variabiliteit binnen het plangebied?
- Wat is de ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de vroegere werfzone en eventueel andere verstoringen?
- Wat is de stand van het grondwater?
- Zijn andere verstoringen merkbaar, o.a. zand-, leem- en/of steenontginning?
- Wat is de bewaringstoestand van de bodem in het plangebied?
- Wat is de impact van de bodemkundige vaststellingen op het potentieel aanwezig (geweest) archeologisch bodemarchief?

2.9 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor de realisatie van een verkaveling aan de Aloïs De Deckerstraat / Galgenberg te Zellik (Asse) is de initiatiefnemer in het kader van het Decreet betreffende het Onroerend Erfgoed van 12 juli 2013 verplicht een bekrachtigde archeologienota bij deze stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te voegen. Een archeologienota is het resultaat van een archeologisch vooronderzoek dat minstens bestaat uit een bureauonderzoek, waarvan dit rapport het resultaat is. Tijdens het bureauonderzoek wordt op basis van online beschikbare informatiebronnen en vakliteratuur, een analyse van cartografische bronnen en een visuele terreininspectie, het archeologisch potentieel en waarde van het plangebied ingeschat en de wijze waarop met dit archeologisch potentieel moet omgegaan worden met de bouwwerken.

Het bureauonderzoek voor dit project toont een potentiële aanwezigheid van archeologische sites binnen het plangebied. Maar momenteel is onvoldoende informatie beschikbaar over de aard, de bewaringstoestand en de juiste (diepte)ligging van eventueel aanwezige archeologische sites. Ook is onvoldoende bekend wat de impact van historische verstoringen is geweest op het potentieel aanwezig (geweest) archeologisch bodemarchief. Bijgevolg kan momenteel nog geen uitspraak gedaan worden over de reële aan- of afwezigheid van archeologische sites en het potentieel (gebrek) aan kennisvermeerdering. Verder vooronderzoek is dus nodig, startend met een landschappelijk bodemonderzoek, om een antwoord te kunnen bieden op de doelstellingen van een archeologisch vooronderzoek (zie 1.3.1)

2.10 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van een geplande verkaveling aan de Aloïs De Deckerstraat / Galgenberg te Zellik (Asse) is de initiatiefnemer in het kader van het nieuw Decreet betreffende het Onroerend Erfgoed van 12 juli 2013 verplicht een bekrachtigde archeologienota bij deze stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te voegen.

Een archeologienota is het resultaat van een archeologisch vooronderzoek dat minstens bestaat uit een bureauonderzoek, waarvan dit rapport het resultaat is. Tijdens het bureauonderzoek wordt op basis van online beschikbare informatiebronnen en vakliteratuur, een analyse van cartografische bronnen en een terreinbezoek, nagegaan of archeologie aanwezig kan zijn op het terrein, wat de waarde ervan zou kunnen zijn en hoe hiermee moet omgegaan worden bij de geplande werken. Het bureauonderzoek voor dit project toont aan dat archeologische sites aanwezig kunnen zijn. Maar momenteel is onvoldoende informatie beschikbaar om uitspraken te doen over de reële aan- of

afwezigheid van archeologie en de waarde ervan. Verder vooronderzoek is dus nodig, startend met een landschappelijk bodemonderzoek, om een antwoord te kunnen bieden op die vragen.

3 Bibliografie

3.1 Literatuur

- BORREMANS 2015 Borremans, Michael, Geologie van Vlaanderen, Gent, 2015.
- CLAES 1994 Claes, Frans, Oude heemnamen in Groot-Asse, in Ascania, 1994, 3.
- MAGERMAN 2016 Magerman, Kristine, Romeinse villadomeinen in de omgeving van de vicus van Asse (onuitgegeven artikel), Agilas vzw, 2016.
- VAN GILS & DE BIE 2006 Van Gils, M. & M. De Bie, Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithisch en mesolithisch erfgoed, in CAI-II Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek, VIOE-rapporten 2, Brussel, 2006, p.7-16.
- VERBESSELT 1965 Verbesselt, J., Tussen Zenne en Dender III, Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13e eeuw, 4, Pittem, 1965, 247 e.v.
- WETERINGS 2016 Weterings, Peter, Het villadomein van Dilbeek – Wolsemveld: stand van zaken van het onderzoek in 2016, in Archeologie 2016 Recent archeologisch onderzoek in Vlaams-Brabant, provincie Vlaams-Brabant, 2016, p.9-11.

3.2 Websites

<https://geo.onroenderfgoed.be>
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>
<https://onderzoeksbalans.onroenderfgoed.be/archeologie>
<http://www.asse.be/product/147/historek-ontstaan-asse>
<https://www.cartesius.be>
<http://www.geopunt.be>
<https://www.milieuinfo.be>
<http://www.vikverheyden.be>
<http://www.wandelgazette.be>

4 Bijlagen

4.1 Plannenlijst

Projectcode: 2016K99

Plannenlijst

plannr	type & onderwerp plan	schaal	vervaardiging	datum	metadata
Plan 1	Liggingplan met aanduiding van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 2	Kadasterplan met afbakening van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 3	Bodemgebruikskaart (2001) met projectie van het plangebied.	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 4	Grootschalige luchtfoto van 2013-2015 (winter) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 5	Kleinschalige luchtfoto van 1979-1990 (zomer) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 6	Middenschale luchtfoto van 2003-2005 (zomer) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 7	West-oost georiënteerde terreindoorsnede van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 8	Tertiair geologische kaart met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 9	Quartaire geologische & hydrologische kaart met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 10	Digitaal HoogteModel (terreinmodel) en Hydrologische kaart met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 11	Bodemkaart van België met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 12	Potentiële bodemerosie (2016) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 13	Kaart van Boulengier (1686) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 14	Kaart van Ferraris (1771-1778) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 15	Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 16	Kaart van Vander Maelen (1846-1854) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 17	Kaart van Popp (1842-1879) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 18	Topografische kaart van België (1860-1873) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.cartesius.be
Plan 19	Topografische kaart van België (1881-1904) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.cartesius.be
Plan 20	Topografische kaart van België (1883-1939) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.cartesius.be
Plan 21	Topografische kaart van België (1952-1969) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.cartesius.be
Plan 22	Topografische kaart van België (1961-1989) met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.cartesius.be
Plan 23	Archeologische vindplaatsen (CAI) binnen de gemeente Zellik met projectie van het plangebied	zie plan	digitaal	zie plan	www.geo.onroerenderfgoed.be
Plan 24	Afbakening potentieel verstoorde zones binnen het plangebied.	zie plan	digitaal	zie plan	www.geopunt.be
Plan 25	Omgevingsplan bestaande toestand.	zie plan	digitaal	zie plan	uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag
Plan 26	Omgevingsplan nieuwe toestand.	zie plan	digitaal	zie plan	uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag
Plan 27	Verkavelingsontwerp.	zie plan	digitaal	zie plan	uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag
Plan 28	Ontwerp rioleringen.	zie plan	digitaal	zie plan	uittreksel uit de plannen van de vergunningsaanvraag

4.2 Fotolijst

Projectcode: 2016K99

Fotolijst

fotonummer	type foto	vervaardiging	datum
Foto 1	Zicht vanuit het noordelijke hoekpunt van het plangebied. Over een groot deel van het plangebied groeit een pioniersvegetatie.	digitaal	25/11/2016
Foto 2	Zicht vanuit het westelijk hoekpunt van het plangebied. Het westelijk deel van het plangebied is vrij vlak.	digitaal	25/11/2016
Foto 3	Zicht vanuit het zuidwestelijk hoekpunt van het plangebied. Het westelijk deel van het plangebied is vrij vlak.	digitaal	25/11/2016
Foto 4	Zicht vanuit het zuidoostelijk hoekpunt van het plangebied. Tussen de Aloïs De Deckerstraat en het plangebied is een opmerkelijk niveauverschil.	digitaal	25/11/2016
Foto 5	Zicht vanuit het oosten van het plangebied. Het oostelijk deel van het plangebied helt sterk af naar het oosten.	digitaal	25/11/2016